ARKIVEXEMPLAR

NYA SÖRMLANDSLÅTEN

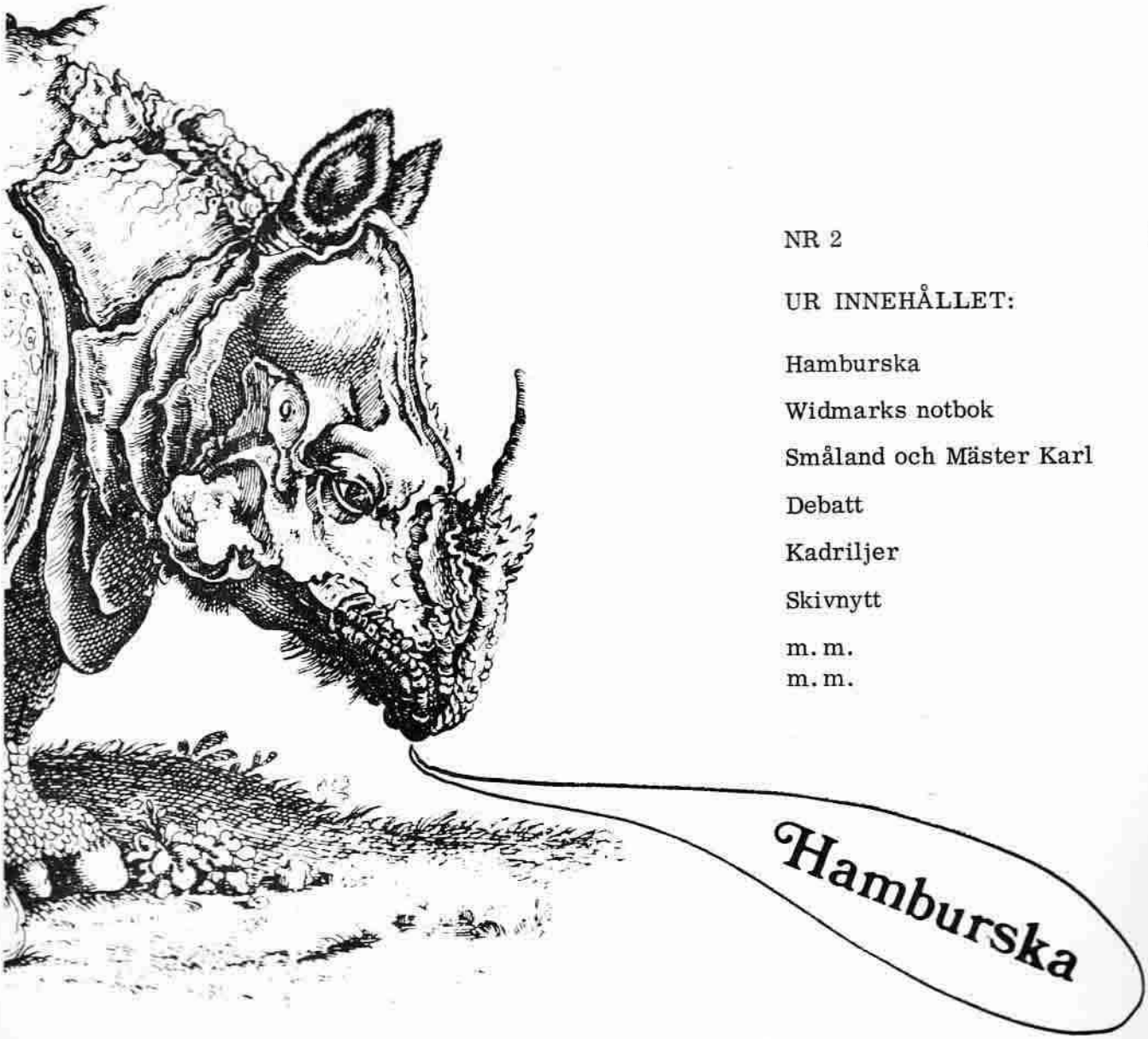

NR 2 1974

UR INNEHÅLLET:

Hamburska

Widmarks notbok

Småland och Mäster Karl

Debatt

Kadriljer

Skivnytt

m. m.
m. m.

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND • SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN

I DETTA NUMMER:

2.	Kan spelmansrörelsen och ungdomsringen samarbeta?	Bo Björkman
3.	Hamburska. Dansen	Henry Sjöberg
4.	Hamburska. Namnet	Henry Sjöberg
5.	Hamburska. Musiken	Arne Blomberg
6.	Hamburska. Rytmen	Arne Blomberg
9.	Hamburska. Låtar	
15.	Folkdans - folklig dans	Henry Sjöberg
17.	Skivguiden	Lillemor Wennerström
18.	Widmarks notbok	Gustaf Wetter
22.	Musik och dans kring Siljan 1974	Juno Boberg
26.	Breflåda	
28.	Riksstämman i Malmö	Bo Björkman
29.	Begreppsförvirring i målsättningsdebatten	Gert Ohlsson
30.	Småland och Mäster Karl	Sture Nilsson
33.	Fyra kadriljer	
37.	Adresslista för Sörmländska Ungdomsringen	
38.	Adresslista för Södermanlands Spelmansförbund	

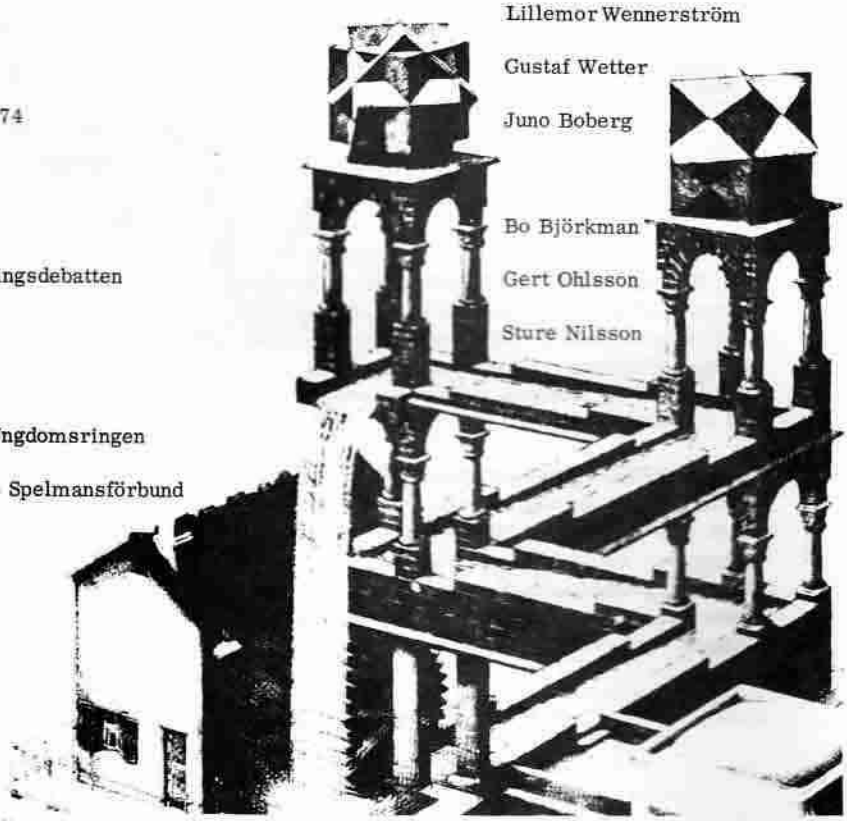

SÖRMLANDSLÅTEN distribueras till medlemmarna i Södermanlands Spelmansförbund och Sörmländska Ungdomsringen. Utomstående kan göra en prenumeration på spelmansförbundets cirkulär (inklusive SÖRMLANDSLÅTEN) för ett år genom att sätta in kr 10:-- på postgiro 12 24 74 - 0, adress: Södermanlands Spelmansförbund, c/o Bo Classon, Södertälje. Skriv "Cirkulärprenumeration" på talongen.

Upplaga 1400 ex.

Utkommer 2 gånger per år

Redaktion:

Göran Berglund
Bo Björkman
Arne Blomberg
Henry Sjöberg
Lennart Tysk
Lars-Göran Wallgren
Lillemor Wennerström

Redaktionsadress:

c/o Blomberg, Holmfastvägen 8, 151 36 Södertälje. Tel. (0755) 64686

Bo Björkman:

KAN SPELMANSRÖRELSEN OCH UNGDOMSRINGEN SAMARBETA ?

När du läser detta i en skrift som ges ut av Södermanlands Spelmansförbund och Sörmländska Ungdomsringen i samarbete, kanske frågan tycks omotiverad. En närmare analys av frågan kan dock vara befogad. Det samarbete, som de sörmländska distriktsorganisationerna haft visar sig tyvärr ha mer praktiska än ideologiska grunder.

Enda samlande orsakerna till samarbetet synes ha varit att såväl spelmän som dansare använder folkdräkt och "nyttjar" fiolmusik och därför kan känna en viss samhörighet vid spelmansstämmor och liknande.

I början av 1974 sände samarbetskommittén mellan Sveriges Spelmäns Riksförbund och Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur ut ett UPPROP som manade distrikt och föreningar inom respektive organisation att söka kontakt med varandra "för att få till stånd ett utökat samarbete, speciellt på det lokala planet".

Ungdomsringens tidning, Hembygden, har gjort en förfrågan om vad Uppropet lett till i Sörmland. På detta har jag svarat, att det alltid rått ett gott samarbete mellan våra distriktsorganisationer; bl.a. på grund av att Södermanlands Spelmansförbund var med och bildade Sörmländska Ungdomsringen.

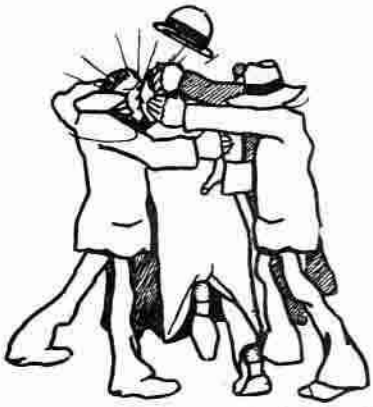

Vid närmare eftertanke har jag dock kunnat konstatera, att detta samarbete mest varit av praktisk art, t.ex. utgivandet av Sörmlandslåten, anordnandet av kurser, offentliga arrangemang av typ folkdansens och folkmusikens dag m.m. Vad som saknats har varit ett ideologiskt samarbete - ett samarbete där vi strävat åt samma håll och arbetat för varandra.

Tyvärr måste jag då ge spelmansförbundet rätt, när de i sin senaste årsberättelse kritiserar Sörmländska Ungdomsringens föreningar för en stagnation i utvecklingen. Trots att spelmännens arbete de senaste åren givit oss massor av dansmaterial, fortsätter många folkdanslag att i huvudsak arbeta med de s.k. Philochoros-danserna.

Många spelmän har gett upp hoppet om att deras och dansarnas repertoar skall börja sammanfalla. De har därför börjat vända de etablerade folkdanslagen ryggen och finna andra vägar att föra sin tradition vidare.

70-talets gemensamma kursverksamhet borde ha gett resultatet att varje dansare kunnat lägga sig till med minst 2-3 typer folkliga danser från Södermanland.

Min förhoppning är att innevarande verksamhetsår skall innebära

att alla dansare skall utöka sin repertoar om vals, hambo, schottis, polka och mazurka, med varianter, till att även omfatta hamburska, slängpolska och någon engelska.

att alla folkdanslag tar upp minst ytterligare tre sörmländska danser på sin repertoar.

att alla spelmän skall pröva hur det är att spela till ett folkdanslag - och då inte ge upp om någon enstaka Philochorosdans tas upp.

att alla spelmän och dansare skall inse att den ena verksamhetstypen inte behöver förta den andra.

Tillsammans måste vi också utforma ett program för vår gemensamma framtida verksamhet. Distriktsorganisationerna kan tillsammans samla och ge ut material och försöka arbeta fram mål och metoder att föra ut vår verksamhet till medlemmarna.

Medlemmarna måste mer ingående ägna sig åt studiet av musik och dans, där spelmännen måste känna danserna likaväl som dansarna måste känna musiken. Tillsammans kan vi säkert finna många intressanta och stimulerande infallsvinklar i vårt arbete.

För mig personligen är svaret på den inledande frågan ett obetingat Ja. Spelmansrörelsen och Ungdomsringen kan ideologiskt samarbete från lokal- till riksplan. Det är så mycket som förenar våra mål och strävanden. Och minns alltid:

"Det är inte ens fel då två träter."

Hamburska

Dansen

Henry Sjöberg

När jag sätter mig ner för att sammanfatta mina synpunkter om den dans som dansades till hambopolskan grips jag av vanmakt.

Är det egentligen inte helt galet att försöka förmedla dans med ord - utan rörelse? ?

Jag får trösta mig med att jag vanligen träffar de flesta av mina läsare åtminstone några gånger per år och att jag då har möjlighet att komplettera mina ord med rörelser.

Det Ni kommer att serveras på de följande raderna är min egen subjektiva uppfattning om hur denna dansform har vuxit fram.

Jag grundar hela mitt resonemang på kontakt med äldre personer i vår bygd samt de knapphändiga uppgifter som finns att läsa i tidigare forskares redogörelser.

De dansformer som behandlats tidigare har allesammans det gemensamt att de bygger på en modedans, d.v.s. en dans som konstruerats för salongerna i städer, och alltid har presenterats i skrift.

Det tidigaste omnämnandet av hambopolskan har jag funnit i Värmlands Tidning för 1837. Där står den första svenska beskrivningen av Horgasägnen och i en vers finner man orden "i hambopolskans ystra ring..." En melodi med beteckningen hambopolskan presenteras i Musikaliskt Tidsfördriv 1844?

Vid jämförelse med de konstmusikformer som är populära vid denna tid finner man att det finns en direkt påvisbar släktskap med mazurkan. Mazurkan i sin ursprungliga form - har en betoning av den andra taktdelen som tydligen har övertagits av hambopolskan. Det här får Arne vidareutveckla - jag går istället in på den dans som dansats till denna musik.

Dansen hör till rundpolskorna d.v.s. den dansas runt rummet i valsbana. Jag har träffat på två typer av hamburgska i Södermanland. Båda uppbyggda efter samma mönster, promenad och omdansning. Promenaden utföres parvis i bredd, pojken håller flickan om livet, men kan även hålla henne i handen. Flickan håller pojken på axeln men några flickor (i 70-80-årsåldern) har föredragit att hålla pojken om livet (ovanför pojkens arm). Det som skiljer typerna åt är hur man utför omdansningen, Innan jag beskriver denna vill jag betona att jag inte kunnat finna några bestämda gränser mellan formerna. Det är helt flytande, d.v.s. grannsocknar kan dansa olika, men samtidigt har jag hittat samma omdansningsteknik på skilda platser som trakterna omkring Trosa och Mariefred.

Det som skiljer omdansningarna från varandra är sättet att uppfatta rytmiken i spelet.

Variant 1. dansas som en ren förstegs omdansning (pojken vänster, flickan höger). Pojken sätter i vänsterfoten ganska kraftigt och lutar sig något bakåt under omdansningen så att flickan samtidigt lättar från golvet. Flickan satsar lika kraftigt med sin högerfot så att hon av egen kraft åker upp i luften. Det bör betonas att det inte är fråga om att slå någon sorts höjdrekord, utan flickan skall liksom sväva runt. Däremot har de flesta meddelare avslutat omdansningen med att svinga flickan högt i luften. Genomgående har meddelarna varit överens om att flickan skall ner så sent som möjligt på trean i takten. Det ger en aning ryckig bild åt det hela eftersom båda startar igen på ettan i nästa takt. Man kan tänka sig snabb-långsam-snabb-snabb-långsam-snabb i tretakt. Några meddelare har dansat med en rytmisk förskjutning (jämför polskan från Boda och stigpolskan från Uppland.

Eftersom det är vanligt förekommande att personer i ungefär samma ålder och från samma plats alltid dansar något olika är det viktigt att framhålla den rytmiska friheten som finns men även de ramar som gäller.

Variant 2. är även den en vänsterpolska. Pojken börjar med vänster fot (1). Höger med en liten nigning (2) samt vänster tåstöd intill höger (3). Flickan båda fötterna samlade (1). ett kort högersteg med nigning (2). samt ett vänstersteg (3).

Till skillnad från variant 1 går paret här ner på andra taktdelen. Jag har märkt två olika stilar. Dels de som går ner med en liten knyck ungefär mitt i takten, dels de som startar den nedåtgående rörelsen redan på ettan i takten.

I det sista exemplet börjar pojken att böja sitt vänsterben omedelbart när han sätter foten i golvet. Det skall vara en mjuk rörelse.

Jag är medveten om knappheten i mina beskrivningar. Naturligtvis hade även jag, som så många andra, exakt kunnat tala om hur man vrider foten på den och den delen av takten. Men - och här kommer 10.000 kronors frågan om jag gör det, d.v.s. försöker ta fram en speciell variant för varje socken. Vad har vi då vunnit med det? Jag har sett bra polskedans i Sverige, men det som övervägt har varit dålig dans. Med dålig menar jag i detta fall dans utan rytmiskt liv. Det primära i all dans - möjligheten att låta individen ha en personlig uppfattning om hur en given rytm skall tolkas - saknar jag. De bästa resultaten av bra polskedans har jag sett i Småland, Skåne och Södermanland. Gemensamt för dessa landskap är att man jobbat med känslan mer än tekniken.

Liksom i så mycket annat är svårigheten här att tillgodogöra sig tekniken men att inte bli slav under den.

Hur ska då gemene man göra för att på ett vettigt sätt kunna dansa hamburgska från Södermanland?

Jag kan tänka mig många vägar men här kommer ett förslag.

Använd bandet med hamburgska som laget fått från Spelmansförbundet. Lyssna om möjligt varje dag till dess att rytmen och melodierna känns som gamla bekanta.

Då är det dags att börja röra sig till musiken. Kom bara ihåg, det finns inga genvägar. Dansa så ofta Du kommer åt - det behövs inga långa stunder, men ofta!

Försök och Du skall vinna lyckan !

Hamburska

Namnet

Henry Sjöberg

Det vimlar av uttryck när man kommer ut och träffar andra spelmän och dansare. "Ska vi spela en engelska ?", "vi tar den där slängpolskan efter Per Eriksson i Helgarö", "ska vi dansa fyrtur, vi tar den där från Barva", osv. För en oinvigd låter det säkert som ett annat språk.

Vad är då engelska, slängpolska och fyrtur ? Vi vet att det är namn på speciella typer av den sörmländska dans- och musikfloran. Men - och det är själva poängen - ute i landskapet har dessa former inte haft ett bestämt namn, utan namnen

har varierat från ort till ort. Det här betyder, att när Du frågan en traditionsbärare av folkmusik om han vill spela en slängpolska, blir svaret beroende på vad han lägger in i namnet. Det kan bli antingen en jämn omarkerad sextondelspolska eller en hambopolska med relativt kraftig markering. På samma sätt när det gäller dansen. Slängpolska kan för en person vara detsamma som en fläckpolska och för en annan en rundpolska.

Det här är ett problem. Det är självklart att ett namn måste ha en enda betydelse idag om inte förmedlingen skall bli onödigt tillkrånglad. Det är lika självklart att grundmaterialet, dvs den ursprungliga uppteckningen, skall innehålla det speciella namn man fått av meddelaren.

När det gäller hamburska, är just detta det vanligast förekommande namnet bland traditionsbärare, men det förekommer även hambopolska, polska, hamburska, hambosk. Vi har alltså valt att presentera denna typ av musik och dans med namnet hamburska. Det är naturligtvis vår förhoppning, att det blir ett namn som slår och att alla förstår vad vi avser, när vi säger

HAMBURSKA.

PS

Var namnet kommer ifrån vet jag inte. Det troligaste är en folklig förändring av namnet hambopolska. Några förbindelser med Hamburg har jag inte hittat.

DS

Hamburska

Musiken

Arne Blomberg

"Åttondelspolskans melodi är bildad av övervägande åttondelar, som ofta är punkterade. Härigenom uppstår en kraftig rytm, lämpad för en bestämd stegföring som i hambopolska, som just utmärker sig för det fasta steget med knäböjning på första fjärdedelen i hvarje takt. Hambopolskan kallas i norra Södermanland för hamburska eller hampurska och är gammal på trakten, men dansas nu ej mycket."
(K P Leffler: Folkmusik från norra Södermanland. 1899)

Hamburskan var i mitten av 1800-talet vanlig i Södermanland. Dess musikaliska ursprung är jag ej kapabel att gå närmare in på. Spelmännen skilde på slängpolskor (även om de var av den senare, markerade typen) och hamburskor.

Vid sekelskiftet, när hambon (dansen) blev vanlig, skilde de även ibland på hamburska och hambo. Någon musikalisk skillnad mellan den tidiga hambon och hamburskan har jag dock ej funnit och på direkt fråga svarade en traditionsbärare att på musiken var det ju ingen skillnad. Skillnaden tycks ha bestått i att hambotiden tillförde repertoaren nya melodier, som då givetvis kallades för hambo. Spelmän som ej spelade till hamburskedans kallade givetvis även de äldre melodierna för hambo.

Den tidiga hambon spelas som hamburska, men detta spelsätt motsvarar ej dagens hambospel; hambon har under vårt århundrade genomgått ganska stora förändringar.

Medan den nutida hambon ofta kännetecknas av en lång, markerad första taktdel, följd av två svaga, utmärks hamburskan av en relativt kort, men markerad, etta följd av en omarkerad, men lång, tvåa. Den tredje taktdelen har, liksom den första, markering vilket nutida hambo ofta saknar.

Alltså: Markering på ettan och trean, tvåan lång men omarkerad.

Det är en beskrivning som ingalunda duger som enda instruktion när det gäller att själv spela hamburskan. Om den långa tvåan kan du läsa mer i en separat artikel.

Hur låter då den mångomtalade polskan? Vi försöker en beskrivning med hjälp av polsketext. Den vanligaste hamburskemelodin i Sörmland var enligt Nils Dencker "Jänta å ja..." Även den polskan sjungs i dag med markerad etta och kort tvåa: "Jän-ta å ja..."

För att vända till den som hamburska måste vi sjunga "Jän-taa å ja..." Försök gärna med utandning på "Jän-" och inandning på "-taa".

Troligen har du nu fått en lång, men samtidigt markerad, tvåa ("-ta"). Försök att minska "trycket" något (utan att korta längden) samtidigt som du "trycker" försiktigt på "Jän-" och "å ja".

Ytterligare en vanlig hamburska med text är "Säg hör du Ka-rin, var har du va-rit, du ä så bå-sig på ryggen din..." (Förlängda taktdelar är understrukna).

För en fiolspelare är hamburskans rytmik styrd av stråföringen. Nedstråk på ettan med uppstråk på tvåan ger den andra taktdelen den rätta lyftningen. För att få nedstråk på nästa etta måste takten avslutas med uppstråk alternativt med att bindning sker över taktstrecket.

Spelsättet är tämligen konsekvent genomfört genom hela låtar och skiftar heller inte nämnvärt mellan olika traditionsbärare.

En mycket stor del av "dialekten" sitter i stråföringen och det är därför viktigt att studera gamla spelmäns "tag" och försöka göra efter.

Du, som efter att ha läst dessa rader, försöker spela hamburska måste besinna att korrespondensundervisning inte fungerar i det här ämnet.

Du har nytta av litet teori när du försöker förstå hur en traditionsbärare spelar, men själva tekniken måste du lära med gehör. Vad det gäller hamburskan finns ingen annan metod.

Lär in det rätta "lyftet" på tvåan och bli lycklig!

Hamburska
Rytmen

Arne Blomberg

Rent subjektivt uppfattar vi hamburskans betoning av de tre taktdelarna som om den andra taktdelen vore osedvanligt lång. Jämfört med nutida hambo är den första taktdelen, ettan, mindre markerad och dessutom kortare. Trean är också jämförelsevis kort, dock ej helt obetonad.

För att på något sätt försöka se hur en traditionsbärare egentligen bär sig åt, har jag roat mig med att så noggrant som möjligt tidsanalysera en hamburskerepris.

Ur en inspelning från augusti i år av Edvard Pettersson, Skebokvarn, har jag valt åtta takter av polskan "Säg hör du Karin, var har du varit..." Polskan spelades i anslutning till flera andra hamburskor och det aktuella avsnittet valdes mot slutet av låten. Man kan därför anta att spelmannen var relativt "uppvärmd"; han spelade dock inte till dans.

Dessa åtta takter, motsvarande 11,2 sekunders speltid, kopierades till långsammare bandhastighet så att en bandlängd om ca 8,5 m erhölls. Detta band analyserades och de olika tonernas längd kunde bestämmas med en noggrannhet på cirka 1/40 sekund (25 ms).

I den andra notraden i figuren i slutet av artikeln är melodin noterad; tonhöjden på vanligt sätt genom inplacering i ett vanligt notsystem, medan tonlängden har angetts med hjälp av olika långa streck. En tidsskala, graderad i sekunder, finns under notraden.

Den översta notraden utgör ett försök att omsätta tidsdiagrammet i vanlig notskrift. För att göra detta måste jag göra ett antagande att inspelningen består av 3 x 8 st fjärdedelar jämte den första tonen, som är en upptakt.

Som synes är det ingen enkel notbild som vi får fram. Den torde vara helt ospelbar även för en mycket driven musiker. Ändå har onoggrannheten ökat genom att jag inte använt kortare enheter än sextiofjärdedelar att "skarva" toner med och genom att jag inte velat tillgripa bindning med mer än två toner (t. ex. den andra tonen i exemplet).

Den understa notraden är en mycket förenklad bild av Edvards polska. Den är dock inte enklare än att det vore fullt möjligt att en upptecknare noterat låten på detta sätt. Den övervägande delen av våra uppteckningar ser ut så här och utgör huvudsakligen en notering av melodin, ej av spelsättet.

Den stiliserade notbilden har sedan översatts till ett tidsdiagram, som visas på den tredje notraden. Jämför de båda tidsdiagrammen och notbilderna, så inser du vilken brist på information som finns i den undre.

Här kommer en bekännelse: Efter det mödosamma nedplitandet av de båda tidsdiagrammen kunde jag (som den intelligente läsaren säkert redan gjort) konstatera, att de båda diagrammen inte stämmer tidsmässigt. Förklaringen är följande: Den ovan nämnda upptakten skall givetvis höra till de åtta takterna; i den stiliserade varianten har jag ordentligt kompenserat för den i den sista takten, dock ej i den inspelade varianten. Eftersom det manuella arbetet var mödosamt, uppmanas därför läsaren att ha överseende med att den undre varianten är något för långsam.

Innan vi går vidare med den rytmiska betraktelsen kan vi konstatera, att tempot är 24 fjärdedelar på 11 sekunder, vilket betyder ett metronomtal på 131. Detta är ett tempo som dansarna uppskattar. Det förefaller som om Edvard Pettersson, som ju spelat till dans i flera tiotal år, fortfarande håller tempot även om han spelar utan dansare.

Tillbaka till den rytmiska betraktelsen! För att kunna skilja de olika taktdelarna måste vi införa taktstreck. Även detta är en stilisering och deras placering är ingalunda självklar. Att bara dela in de elva sekunderna i åtta lika långa delar duger inte. Jag har försökt att subjektivt finna lämplig plats och i den översta notraden finner du mitt förslag. Kanske ska den korta "upptakten" till varje takt i stället höra till ettan i nästföljande takt som ett förslag. Månne... ?

Med det gjorda antagandet kan vi nu konstatera att takterna skiljer något i längd; den första är längst (1,45 sek) och den femte (som ju är lika som den första) är kortast (1,34 sek). Att längden varierar är givetvis naturligt; spelmannen har inte tillräckligt stor noggrannhet för att spela jämnlånga takter. Man kanske även ska ifrågasätta viljan; det är ju de rytmiska förskjutningarna som gör musiken intressant.

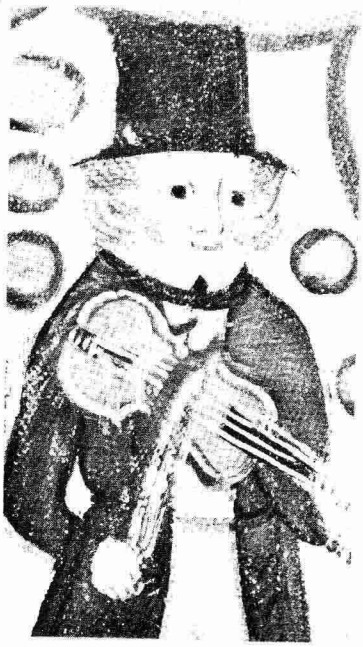

Att jag valt just "Säg hör du Karin..." som exempel beror på att den har en så utpräglad andra taktdel att den är lätt att känna igen.

Om vi undersöker hur stor procentuell del av varje takt som "tvåan" utgör i de takter där den är lättast skönjbar får vi följande tabell:

takt	ettan	tvåan	trean
1	35,2 %	32,4 %	32,4 %
2	33,9 %	32,1 %	33,5 %
3	33,1 %	34,1 %	32,8 %
5	30,6 %	39,2 %	30,2 %
6	30,0 %	35,5 %	34,5 %
7	26,5 %	39,0 %	34,5 %
medel	31,6 %	35,4 %	33,0 %

Spridningen mellan de olika takterna är ganska stor, men om vi ändå vågar göra ett statistiskt medeltal, får vi siffrorna nederst i tabellen.

Vi finner alltså att tvåan är något längre än de övriga taktdelarna, dock inte konsekvent. Första takten har en lång etta, medan den femte takten, som ju melodimässigt är lika den första takten, har en lång tvåa. Kanske är förklaringen den, att reprisens inledning markeras med hjälp av ettan och att spelmännen därefter övergår till grundrytmen. En annan förklaring kan vara att den inledande upptakten inbjuder till efterföljande kraftigare stråk än de sista tonerna i den fjärde takten.

Samtidigt som vi försiktigt konstaterar att tvåan verkligen är längre än de andra taktdelarna måste vi konstatera att den inte är så särdeles mycket längre; skillnaden är mindre än en trettiotvåendelsnot (egentligen närmast en punkterad sextiofjärdedel), allt räknat på vårt bräckliga statistiska medelvärde.

Beträffande ettan kan vi göra det intressanta konstaterandet att den är längst i den första takten (35,2 %) för att sedan hela tiden minska (till 26,5 % i den sjunde takten).

De små siffrorna, som möjligen kan urskiljas ovanför den andra notraden, är uppskattade medelvärden av ljudnivån uttryckt i decibel relativt den långa sluttonen. Positiva värden betyder att ljudet är starkare än sluttonen, negativa att de är svagare. Med undantag av de två sista takterna kan man konstatera, att den långa tvåan är obetonad jämfört med ettan och trean, vilka sinsemellan är ungefär lika betonade.

Som angivits vid tvåan i den första takten har Edvard en kraftig ansats i början av de långa tonerna. Som visas i den tredje takten ljuder ibland andra strängar med. Om det sker med avsikt eller ej kan jag ej avgöra.

Dags för ett försök till sammanfattning:

Hamburskan har, jämfört med den nutida hambon, en kortare och (betydligt) mindre betonad första taktdel. Den andra taktdelen är förlängd (på ettans bekostnad) men samtidigt obetonad och den tredje taktdelen är betonad ungefär som ettan.

Givetvis är detta yttrande en lika grov generalisering som det stiliserade notexemplet i den understa raden, men det kanske ändå kan vara en viss hjälp till att kunna förstå och analysera hamburskan.

Så några ord till den läsare som till äventyrs orkat ända till slutet av denna populärvetenskapliga epistel:

Givetvis har du ingen nytta av alla dessa analyser eller av tidsdiagram med tillhörande ospelbara notbilder när du skall lära dig spela hamburska. Avhandlingens främsta syfte - vid sidan av att författaren vill göra sig märkvärdig - är att än en gång visa, vilken brist på information som ligger i våra vanliga melodiuppteckningar. Jämför de båda notexemplen: Av våra uppteckningar ser flertalet ut som det undre exemplet, men de ska spelas på ett sätt, som i notskrift blir lika krångligt som det övre exemplet.

Slutsats: Använd dina noter med omdöme, lyssna på goda spelmän och härma, skaffa dig en spelstil som ligger så nära någon god förebild som möjligt. Splittra dig inte genom att försöka lära dig många olika stilar!

Att det lönar sig att lära efter gehör om du har tillgång till goda föredömen är en självklarhet. Titta en sista gång på vårt notexempel. Är du skicklig notspelare och spelar det understa exemplet utan urskiljning, kommer ditt spel att låta syntetiskt, urvattnat och könlöst. Genom att lära dig direkt efter en traditionsbärare (ung eller gammal) kan du tämligen enkelt spela ungefär som framgår av den krångliga översta notraden. Musiken får då liv, du får ett rytmiskt "häng", du får med en mängd prydnadsfigurer, du spelar dansmässigt, kort sagt spelmansmässigt.

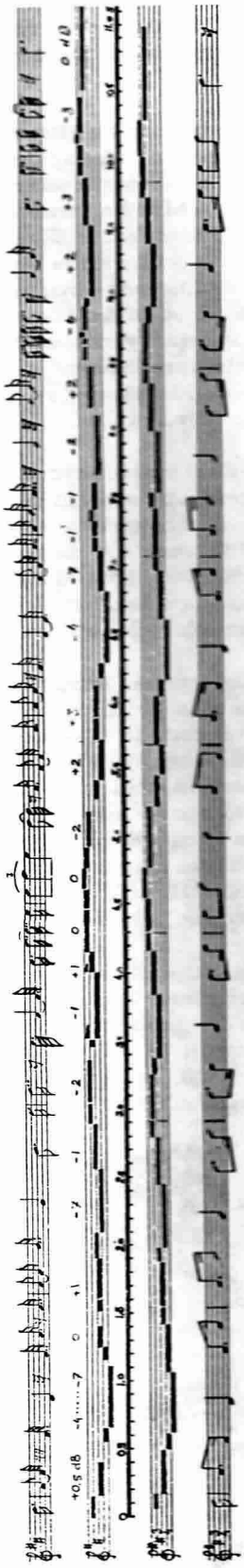

Hamburska

Hamburska.

Ludgo sn, Södrl. Upptecknad 1934 av Nils Deucher
Gustaf Alfred Andersson; född i Jurcotn, Ludgo, 1869
Minder den från barndomen
Mdl. ♩=138

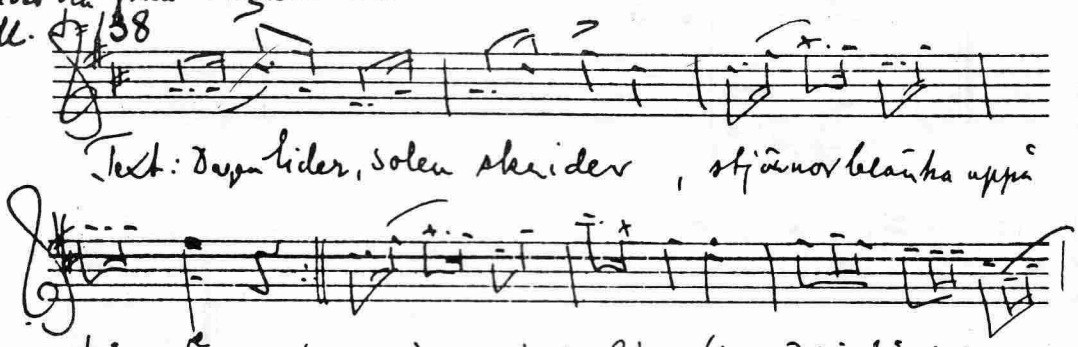

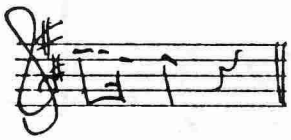

Mel. var.: Filiker 7, X Jesani; Ste. 14x
Nils Andersson, Skånska mel. nr 81
Rosenberg, Södrl. 39
Dellgren: Jo fyssen fun ätter Hansgin.

Hamburska upptt. 1934 av Nils Deucher efter
Erik Henning Johansson, född den 5 maj 1866 i Nyköping
men sedan barndomen bosatt i Hus by.

♩=160

(Jänta å ja)

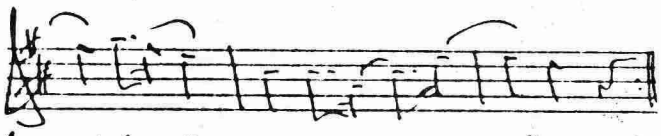

Den allmännaste hamburska-melodien i Södermanland är "Jänta å ja". Hur den uppstått vet jag ej, det vis kanske genom fiskarmen och lägerplatserna.

Efter fadern, Johan Erik (Jan-Erik) Andersson, född 1839 i Torp Husby och död 1913.

Polska

nr 12 ur "Folkmusik från norra Södermanland"

uppt. av K.P. Leffler

stämma: Allan Ljungdahl

SÖRMLAND

Stämning

Låten ska spelas med förstämningen "a-bas", dvs

Noterna är skrivna för vanlig stämning, så med a-bas får du borduntonerna x) i de första takterna utan att behöva använda första fingret.

x) Borduntoner = medljudande toner

Spelsätt

Låten spelas gärna som "hamburgska" med betoning på första och tredje taktdelen. När låten spelas "folkligt" kan den få ungefär det här utseendet:

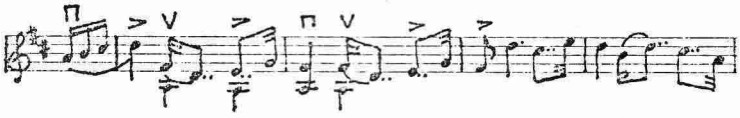

Ursprung

Polskan är upptecknad 1898 av K P Leffler efter den då 80-årige Pehr Eriksson, Helgarö. Melodin publicerades 1900 i samlingen Folkmusik från Norra Södermanland.

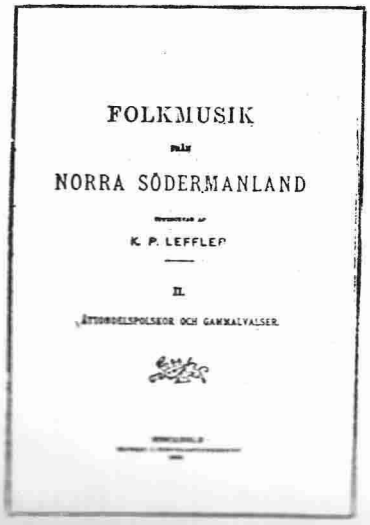
FOLKMUSIK

NORRA SÖDERMANLAND

K. P. LEFFLER

II.

ÅTTONDELSPOLSKOR OCH GAMMALVALSER.

N:o 12.

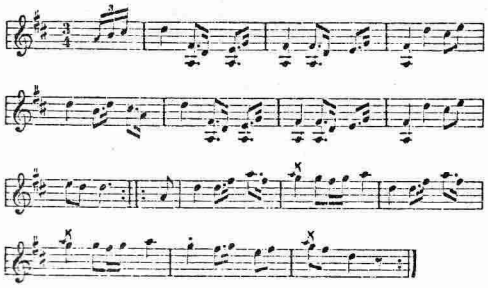

FOLKMUSIK

FRÅN

NORRA SÖDERMANLAND

UPPTECKNAD AF

K. P. LEFFLER.

Åttondelspolskor.

(»Hamburskor» och hambopolketter.)

Efter Pehr Ericsson, Helgarö.

N:o 3.

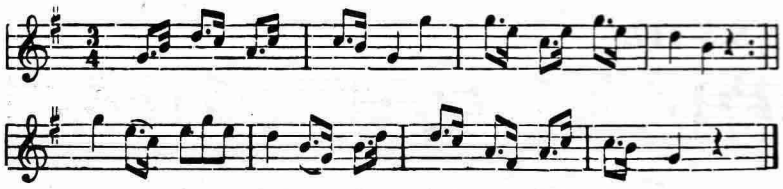

N:o 6.

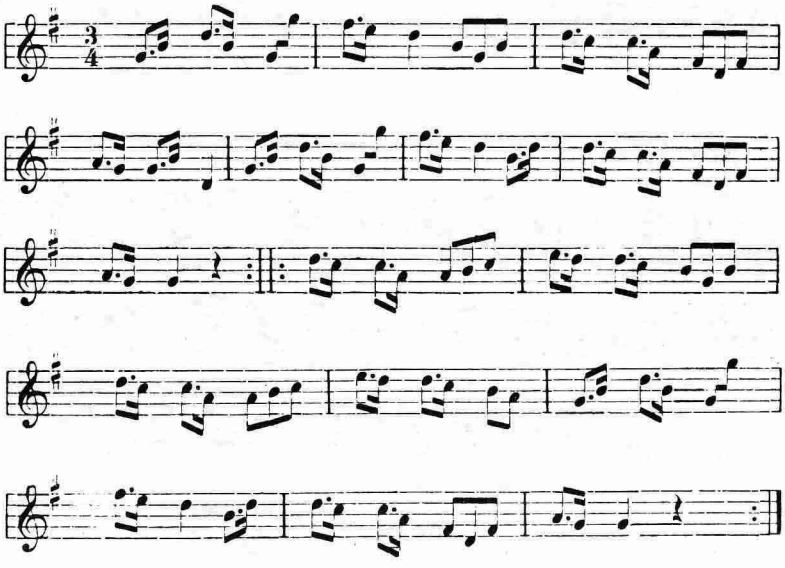

Efter Anders Jansson, Selaö.

N:o 116.

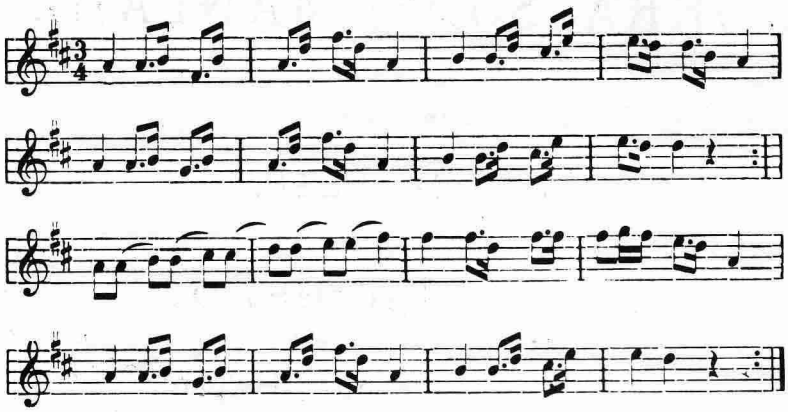

N:o 117.

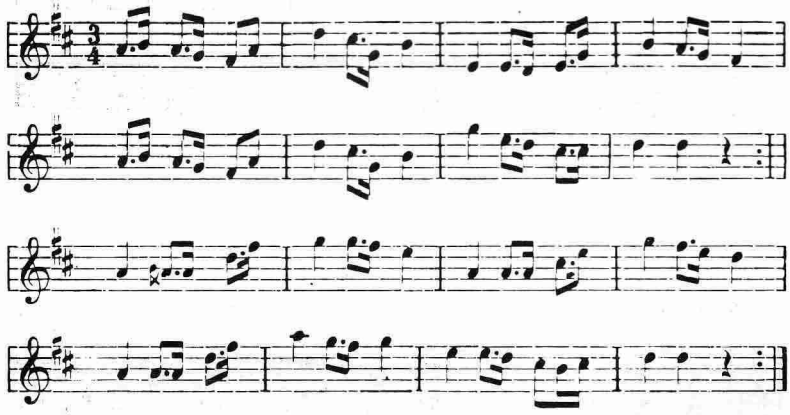

N:o 118.

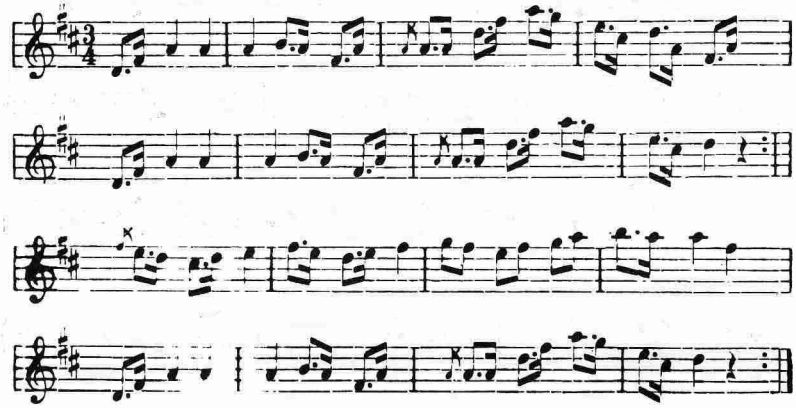

Efter Anders Gustaf Wahlström. Från Dunker.

N:o 122.

Kallad »Ful-Stina».

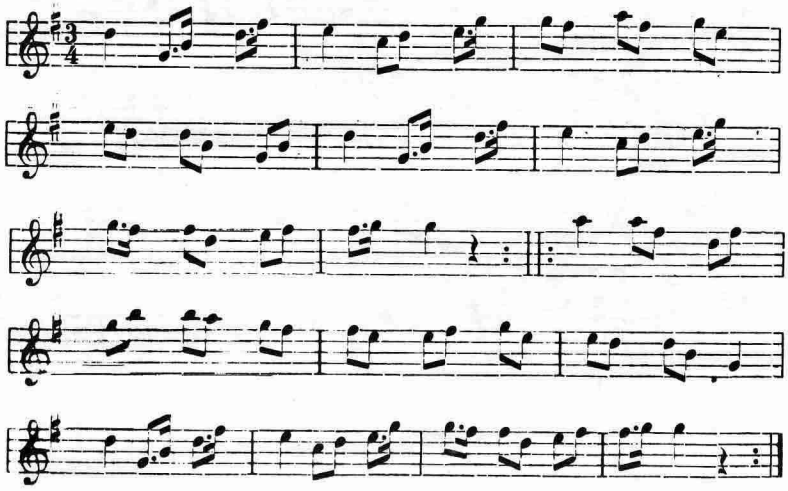

"Brudpolska"

Upptecknad 1934 av Nils Deuchler

Ludgo sn, Södra.
Gustaf Alfred Andersson, född 1869 i Juresta i Ludgo
Efter skomakare Hildebrand och skollärare Pettersson, Ludgo.
M.M. ♩= 144

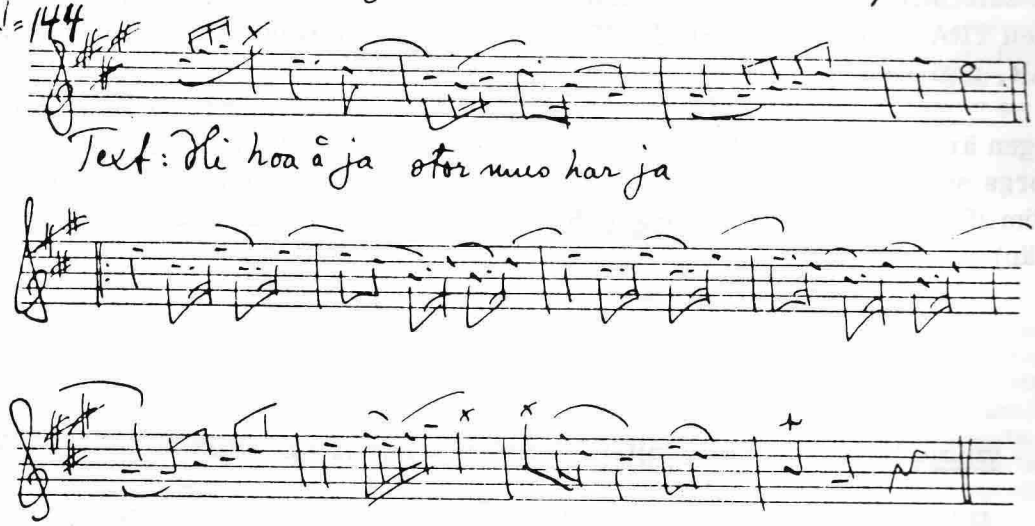

Polskor med gros text äro numera alltid mycket sällsynta, om de-na. Förslaget i början, som kilar från dessa antagn upp till tvåtakt, finns i Hov-toleti danssmuseum.
Jfr melodi fragmen med
Sv. låt. Dal. nr 555
och Sv. folkmusik Jämtl. 51

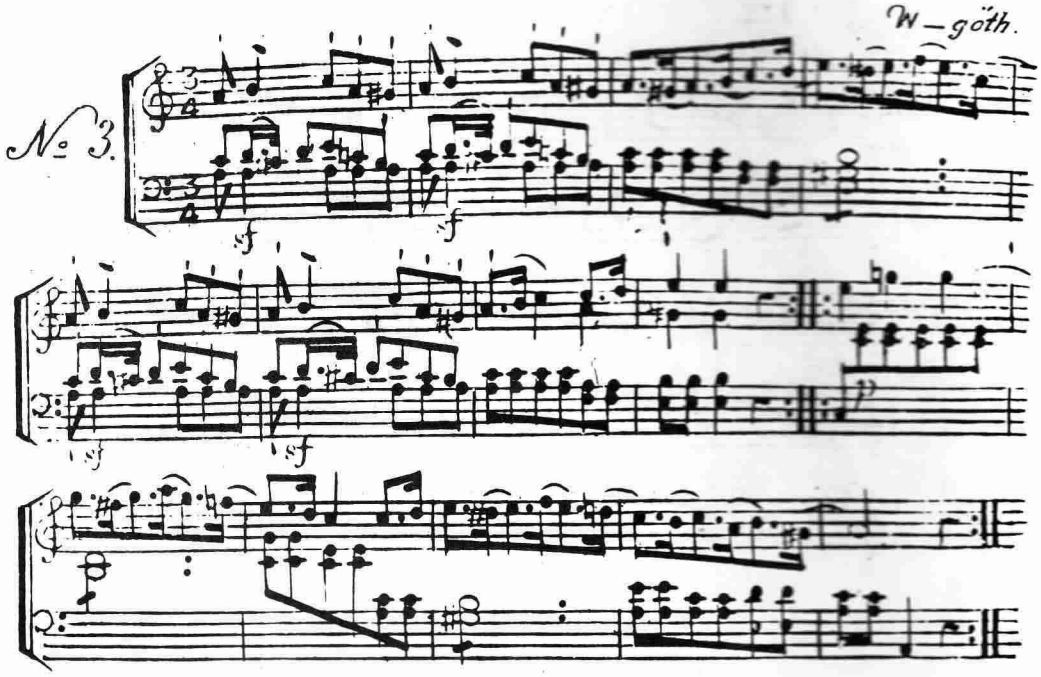

Uppteckningar med noterad lång två är sällsynta. Då och då träffar man dock på dem. Den äldsta polskan av den här typen som jag träffat på är ovanstående, vilken är hämtad ur den första tryckta samlingen av instrumental folkmusik, nämligen TRADITIONER AF SWENSKA FOLKDANSAR, utgiven 1814.

Samlingen är utgiven av A A Afzelius (f. 1785 i Hornborga socken, Skaraborgs län) och Olof Åhlström (f. 1756 i Vårdinge socken, Södermanlands län).

Det är säkerligen Afzelius, som bidragit med ovanstående polska. Den är ju från Västergötland.

Av samlingens 142 melodier är 16 sörmländska, merparten av slängpolsketyp.

Samlingen är nytryckt och utgiven av Samfundet för visforskning. Alla sörmländska spelmanslag fick ett exemplar från förbundet för ett par år sedan. Leta fram det och använd låtarna; det är de värda!

DANSMUSIK FRÅN SÖRMLAND

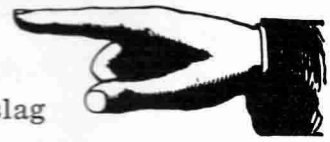

Slängpolskor, inspelade av Malmabygdens spelmanslag

Engelskor eller angläser, inspelade av Malmabygdens spelmanslag

Hamburgskor (under färdigställande)

Inspelade på kassett med en musikform per band. Pris per styck 30:--.

Beställes genom Ingvar Andersson, tel. (0150) 52352 eller (016) 82047.

Folkdans — folklig dans

Henry Sjöberg

Finns egentligen någon skillnad? Jag skapade själv uttrycket folklig dans i början av 60-talet för att markera den skillnad jag ansåg så viktig. Den skillnaden har jag skrivit om många gånger förut, men det skadar inte med en upprepning. Det som skiljer folkdans (i den bemärkelsen den utförs på de flesta platser i landet i dag) från folklig dans är själva grundinställningen. Folkdans har skapats av i första hand ett behov att visa dans (Selinder och Philocoros), vilket också påverkat både inlärning och karaktär.

När jag talar för ett annorlunda danssätt, kanske en del tycker att jag tar det hela för allvarligt. Det som måste betonas som det viktigaste är målsättningen. Jag tror på ett nytt meningsfullt dansande. Ett dansande som ger en verkligt bestående glädje och innerlig känsla av tillfredsställelse. Det kan aldrig uppnås genom ett stereotypt härmande av vissa förutbestämda rörelser utan enbart genom ett totalt känslofullt engagemang och en absolut inre övertygelse att vilja, genom rörelse, ge uttryck för just det Du känner.

Men för att nå dit fordras kunskap.

fem punkter

Det jag propagerar för är ett samspel mellan kunskap och känsla.

1. Kunskap om vad som har dansats
2. Kunskap om när man har dansat
3. Kunskap om var man har dansat
4. Kunskap om vad som är primärt för varje dansform
5. Kunskap om hur man skall vidarebefordra just detta speciella, som vi kan kalla dansens karaktär.

De tre första punkterna är enkla. De fordrar enbart vad man skulle kunna kalla för enkel innanläsning. Det finns idag tillräckligt material utgivet om dessa saker.

När vi kommer in på punkt 4 - vad som är karakteristiskt för just en speciell dans - blir problemet omedelbart mycket större. Det hela fordrar en analys av kroppens rörelser samt en förmåga att sätta sig in i vad som skapar det speciella med denna dans. Därefter ytterligare en analys och genomgång av materialet för att utröna om det är nödvändigt att förändra dansen på något sätt utifrån den vetskapen att människor idag är annorlunda skapta än för t. ex. hundra år sedan. (Det där med mjölkdieten Du vet...). När jag i detta fall talar om förändring, är det definitivt inte den svåraste punkten, beroende på att det som inte får ändras är karaktären. Efter detta arbete kan man framställa en metodik för utlärning. När jag talar om instruktionsmetodik kan jag antingen avse ett metodiskt system för att på sikt bygga upp en grupps kunskap om den folkliga dansen eller ett metodiskt system för att lära ut en viss speciell dans.

samspel kunskap - känsla

När Du läst så här långt, funderar Du säkert på var känslan kommer in. Den kommer samtidigt som den tilltänkte ledaren genom egna studier eller genom kurser kommit igenom de fyra första punkterna och är mogen för att i sin tur förmedla folklig dans.

Hur ska vi då bygga upp den här känslan?

Dels genom musiken, dels genom att lära människor ett harmoniskt rörelsesätt. Musiken ja, vi tjatar ständigt om att den skall med från början. Orsaken till detta är att den är själva grunden för vår dans. Samtidigt som vi inom den traditionella dansen tagit upp intryck från modeströmningar har musiken varit den fasta punkten, vilket medfört att de nya intrycken smält in i den gamla dansen.

När det gäller ett harmoniskt rörelsesätt betyder det i första hand att man inför en begränsning. Begränsning på så sätt, att man inte blandar stilarter för mycket. Speciellt inte blandar t. ex. polskor, långdanser eller engelskor från Södermanland med danser av den konstruerade typen, t. ex. Fjällnäspolska. Detta beror på de helt olika betingelser man arbetar under. Fjällnäspolska är en typisk uppvisningsdans, den är i första hand gjord för att lära in och visa upp. Den saknar den fasthet och tyngd, som karakteriserar den folkliga dansen.

metodik

Dessutom har man ofta lärt sig dansen med en gammalmodig metodik eller helt utan metodik. Det vanligaste sättet att lära ut som jag råkat på är att man dansar dansen ett antal gånger till dess att alla dansar ungefär lika. OK, säger Du, det är väl bra att alla dansar lika. Ja, men om inte instruktören har en klar bild av hur han vill att dansen skall se ut, blir det den starkaste i gruppen som indirekt bestämmer hur dansen skall se ut. Och det betyder inte ovillkorligen den bästa dansaren.

Det finns mycket mer att säga om dessa danser, men det är egentligen inte det som för mig är viktigt, utan vi fortsätter på den inslagna vägen.

När jag talar om att inte blanda, gäller det naturligtvis under inlärningen. När allting sitter i "ryggmärgen", kan man i princip blanda vad som helst. Kom då bara ihåg en sak. Med den begränsade övningstid som står till buds för de flesta danslag, en gång i veckan, ungefär två timmar, finns inget utrymme för blandning.

blanda inte

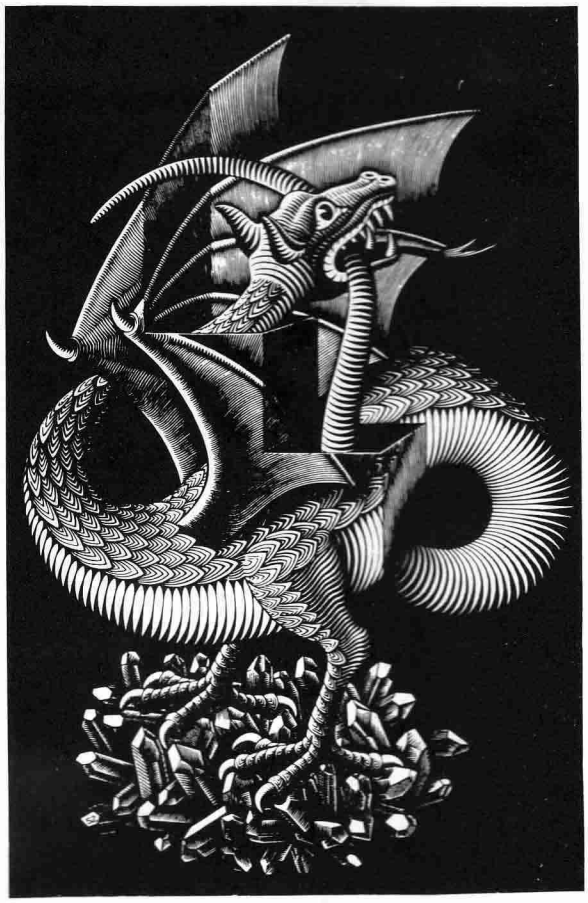

Det jag skisserat här ovan är ett förslag till handlingsprogram. Hur man skall starta är kanske också viktigt att ta med. Det enklaste måste vare att börja från början med en grupp, dvs antingen en ungdomsgrupp eller som fortsättning på en gammaldanskurs. Men fortfarande gäller detta när vi fått instruktörer som nått punkt 5 på handlingsprogrammet.

Slutfrågan blir: Varför allt detta extra besvär, när det är så roligt att dansa redan?

Och svaret: Om Du vill pröva mitt system under en termin eller liknande period, lovar jag Dig en upplevelse som Du aldrig tidigare vågat drömma om. När man idag talar om den livsbejakande glädjen i att dansa folkdans, vet man egentligen inte vad man talar om. Om Du inte tror mig, så fundera då lite över det faktum, att de som försökt den här medicinen har ett gemensamt: för dem finns inget val.

DANSMUSIK FRÅN SÖRMLAND

Slängpolskor, inspelade av Malmabygdens spelmanslag

Engelskor eller angläser, inspelade av Malmabygdens spelmanslag

Hamburgskor (under färdigställande)

Inspelade på kassett med en musikform per band. Pris per styck 30:--.

Beställes genom Ingvar Andersson, tel. (0150) 52352 eller (016) 82047.

GRAMMOFON

Skivguiden

Det kan ibland vara svårt att få reda på vilka nya skivor med folkmusik som kommer. Fortfarande är det tyvärr många grammofonaffärer som inte bryr sig om att ta hem den sortens musik förrän de får en förfrågan.

Därför kommer här en kort redovisning över vad som har släppts ut under våren och sommaren och som du alltså kan gå till din affär och be dom ta in.

Grammofonbolaget Electra har givit ut en platta som heter:

SOCKENTRION (TRS 11136)
där Gunnar Andersson, Erik Maritz och Ivan Ericson lyckats arrangera ihjäl några dalalåtar.

Det går absolut inte att dansa efter musiken och gillar du svensk folkmusik får du säkert svårt att lyssna också.

Det enda kommersiella grammofonbolag som seriöst satsar på folkmusik är annars Sonet. Där är det Björn Ståbi som väljer vad som ska ges ut och det gör att kvaliteten blir betydligt högre.

De har kommit med två skivor:

BODALÅTAR I LAGGAR ANDERS KÖK (SLP 2047)
Röjås Jonas, Pål Olle, Laggar Anders och Laggar Astrid spelar polskor och valser från Boda. Låtarna går lite snabbt när de spelar alla fyra, men Röjås Jonas och Pål Olle spelar några polskor ensamma och det blir mer det tempo vi är vana att ha när vi dansar Bodapolska.

PÅL OLLE OCH NILS AGENMARK SPELAR LÅTAR FRÅN ORE (SLP 2044)
är också en klart dans- och hörbar skiva. Det är 9 polskor, några valser och som avslutning Timas Hans schottis.

Det roliga med dessa båda skivor är att det inte finns några tysta spår. Spelmännen pratar mellan låtarna, spelar lite fel och börjar om från början igen.

Det statsmedelsunderstödda skivbolaget Caprice (Rikskonserter) har i samarbete med Svenskt Visarkiv kommit med några godbitar i år.

SKÄMTVISOR OCH POLSKTRALLAR (RIKS LPF 2)
som väl inte precis är en skiva att dansa efter, men du har verkligen chansen att lära dig sjunga. Det är gamla visor och trallar från hela Sverige och samtliga finns det text till. Så sätt igång och sjung.

VISOR OCH LÅTAR FRÅN BOHUSLÄN (RIKS LPF 3)
där ena sidan ägnas åt sång och trallning av Martin Martinsson, som ju förresten fick Zornmärket i guld på Uddevallastämman i somras, och på den andra sidan får vi höra diverse spelmän. Bl a inspelade fonografrullar.

Det är kanske svårt för dansarna att använda denna musik, men lyssna och njut.

UNGA DALASPELMÄN (RIKS LPF 5)
är precis vad titeln säger. Det är en inventering av vad Dalarna kommer att lyssna på om 5 - 10 år.

Där finns Kalle Almlöf och Anders Rosén, några duktiga unga killar från Bjurås och några lika duktiga från Dala-Floda, Kristina Ståhl och Bengt Cedervall från Älvdalen, Moraeus-pojkarna från Orsa och till sist Kungs Levi, Alm Nils, Sars Göte och Lars Jobs från Leksand. Omslaget har en mycket trevlig presentation av både spelmän och musik.

Eftersom det är så olika personer som spelar, blir ju kvaliteten också ganska skiftande, men nog finns det massor som man både kan lyssna på och dansa till.

Sista plattan för den här gången, får du lättast tag på om du skriver till spelmannen själv. Det är Anders Rosén och hans adress är: Box 1786, 782 00 Malung.

Hans skiva heter:

PÅ VANDRING MED LEJSME PER
och helt ensam är han inte. Olanbritt Anna är med och sjunger helt underbara visor.

Anders har tyvärr lite svårt med rytmen när han spelar ensam, så det är problem att dansa till flera av låtarna, men låt det bli en njutning för örat istället. Hela skivan är förresten en liten avhandling om västerdalmusiken, så den är verkligen värd att köpa.

Kanske har det kommit fler skivor än de jag räknat upp här, jag vet bl a att många spelmän ger ut egna skivor som jag inte känner till.

Om du vet om någon sådan, så meddela gärna oss på redaktionen så att vi kan berätta för medlemmarna att den finns.

Lillemor Wennerström

GUSTAF WETTER:

Widmarks notbok

När storspelmannen Widmark dog 1878 på Lilla Kulltorp, Vingåker, ärvde sonen August hans många låtsamlingar. En av dessa tog denne med sig, då han utvandrade till USA. Han hamnade som så många andra emigranter i Minnesota, blev farmare och spelman och gifte sig. Han hade bl. a. sonen Oscar Widmark, som ärvde notboken och sin farfars fiol.

Hembygdsvännen och hembygdsforskaren K. Alex Carlsson, som emigrerade till Chicago 1923, hade några vaga uppgifter om Widmark, och flera fick han genom samarbete med Svenska Amerikanaren, i vilken tidning en släkting till Widmarks ättlingar förde Alex på rätt spår. Detta ledde till en farm upp i norra Minnesota, där Oscar Widmark bodde, en sonson till Vingåkers storspelman. Oscar ägde farfaderns fiol och notbok. Den senare fick Alex Carlsson, och vid ett besök hos mig 1947 frågade han vad han skulle göra med den dyrgripen. "Du ska skänka den till Södermanlands Spelmansförbunds arkiv", sade jag. Så skedde.

Kristi torsdag 1948 avtäcktes minnesstenen över Aug. Widmark i L:a Kulltorp, och den 25.8.1948 fick jag ett brev från Alex, som då var på besök på Widmarks-farmen. "Det är nästan som att vara i Viala, Vingåkers socken", skriver han.

Den 18 aug 1948 skrev Oscar Widmark med sin vackra handstil ett rörande brev, som jag ber att ni extenso få citera: (brevet är översatt från engelska)

Bäste Hr. Wetter!

Jag gläder mig mycket varje gång jag tänker på allt som blivit gjort till minnet av min farfar Olof August Widmark. Jag hade icke kunnat drömma om att en sådan underbar minnesvård skulle resas till hans ära, och nu måste jag skriva till Er, även om jag gör det dåligt, och tacka Er för allt Ni gjort, för Edra brev med fotografier, tidningsutklipp etc. Jag har fullt förtroende för Er och också för Alex Carlsson från Chicago, som är här hos oss på besök. Jag tror att min far hade ännu några notböcker förutom den han hade med från Sverige, men jag har ännu icke kunnat få tag på dem. Om jag finner dem, skall jag sända dem till Er. Ni får göra med dem vad Ni anser bäst. Jag längtar mycket efter att göra ett besök i Sverige, särskilt till de platser varifrån mina släktingar härstammar, och som jag hört så mycket talas om. Jag vill också träffa de underbara människor som bor där.

Utmärkt omdöme

Jag gav mr. Carlsson frihet att göra vad han ansåg bäst med notboken, som han fick mottaga förra året, och jag tror att hans omdöme är utmärkt med tanke på hur mycket gott som kan bli gjort genom att den blivit placerad i Edra händer.

Tag emot min tacksamhet för allt Ni har gjort för min farfar, som var en så stor spelman och en själsfin man, och må Gud förbjuda att jag skall synda

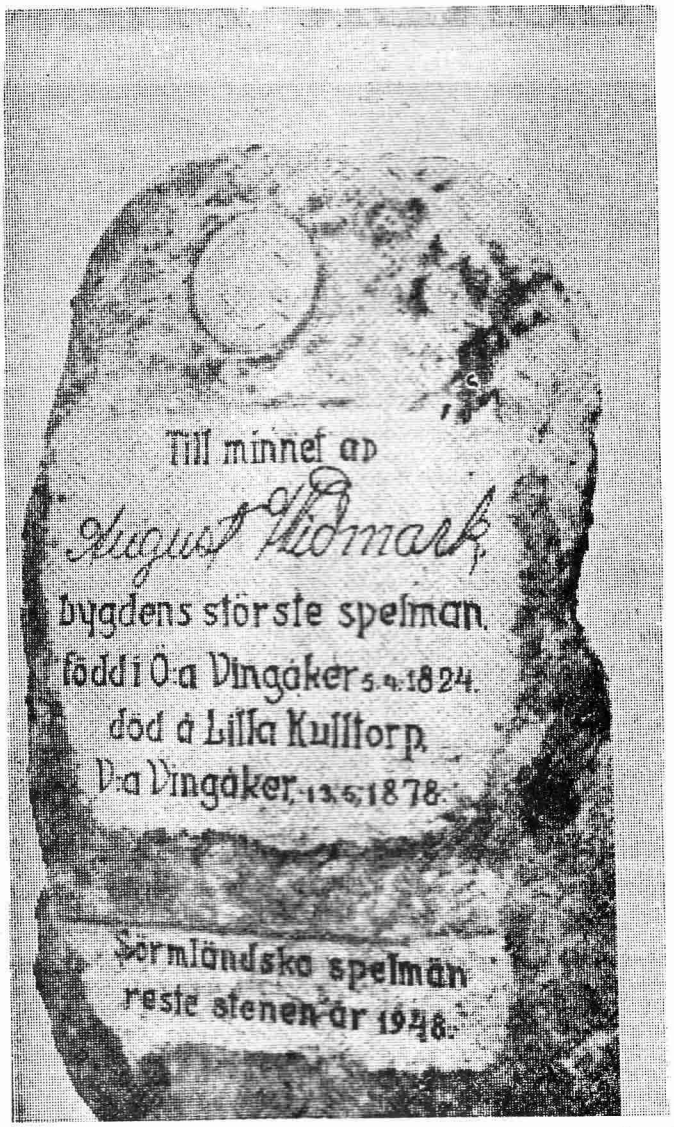

Minnesstenen över August Widmark, "bygdens största spelman", restes av sörmländska spelmän 1948.

genom att upphöra att bedja för Er och Ert svenska folk och hela svenska nationen.

Jag tackar Er än en gång. Jag förblir Er vän.

Oscar Widmark
Route 2 Box 118
Shevlin Minnesota U.S.A.

Hans sista vandring

Ett rörande brev, som jag bevarar i kär hågkomst. Många andra rara brev har jag från Alex Carlsson. Hans postadress var

c/o Dalkullan
3252 N. Clark Street
Chicago Ill.

och dit hade han alltid ärenden, ty det var samlingspunkten för de svenska emigranterna. 1969 var jag och min kära hustru i Chicago för att söka kontakt med släktingar och svenskar i Andersson Ville i Chicago. Det gav verkligen rätt utbyte. Jag nöjer mig med att konstatera, att jag kartlagt den väg som Alex Carlsson gick på sin sista vandring här på jorden. Han tog en genväg från sin lya vid Del Mont till Bikupan och föll död ned den 18.9. 1965. Dödsorsak: Hjärtinfarkt. Han fraktades till sitt hem och representanter för polisen och mr. Burman, chef för Bikupan, var de första som trängde sig in i hans hem, förvaringsplats från golv till tak för böcker, böcker och åter böcker, tavlor, värdefulla sådana från Bishop Hill, och från hans egen pensel och tusentals brev, tidningsurklipp och notiser. Han kremerades i USA. Hans aska gravsattes i Nordanåskapellet, Katrineholm den 11.12.1965, och då hade jag tillfälle att bringa honom en hälsning genom att spela en kyrklig visa från Vingåker. Han var en av spelmansförbundets verksammaste hedersmedlemmar. Han har gjort oss två ovärderliga tjänster, som vi spelmän aldrig glömmer: han har, från fjärran emigrantbygd skänkt oss Widmarks notbok med folkmusik från Vingåker och Minnesota,

han har givit den som skriver dessa rader uppslaget till att resa en minnessten över Vingåkers största spelman. Katrineholms spelmanslag och Södermanlands Spelmansförbund fullföljde hans förträffliga idé. Jag glömmer dock inte, de sörmländska spelmännen inte heller, varifrån idén till minnesvården härstammar.

Aug. Widmark d. ä:s notbok

70 sidor omfattar Widmarks handskrivna notbok, paginerad av Alex Carlsson. Tyvärr är den defekt. Den första låten är 2:ra reprisen av en känd polska. De 40 första sidorna har Vingåkers Widmark med egen hand prantat, sammanlagt 132 melodier:

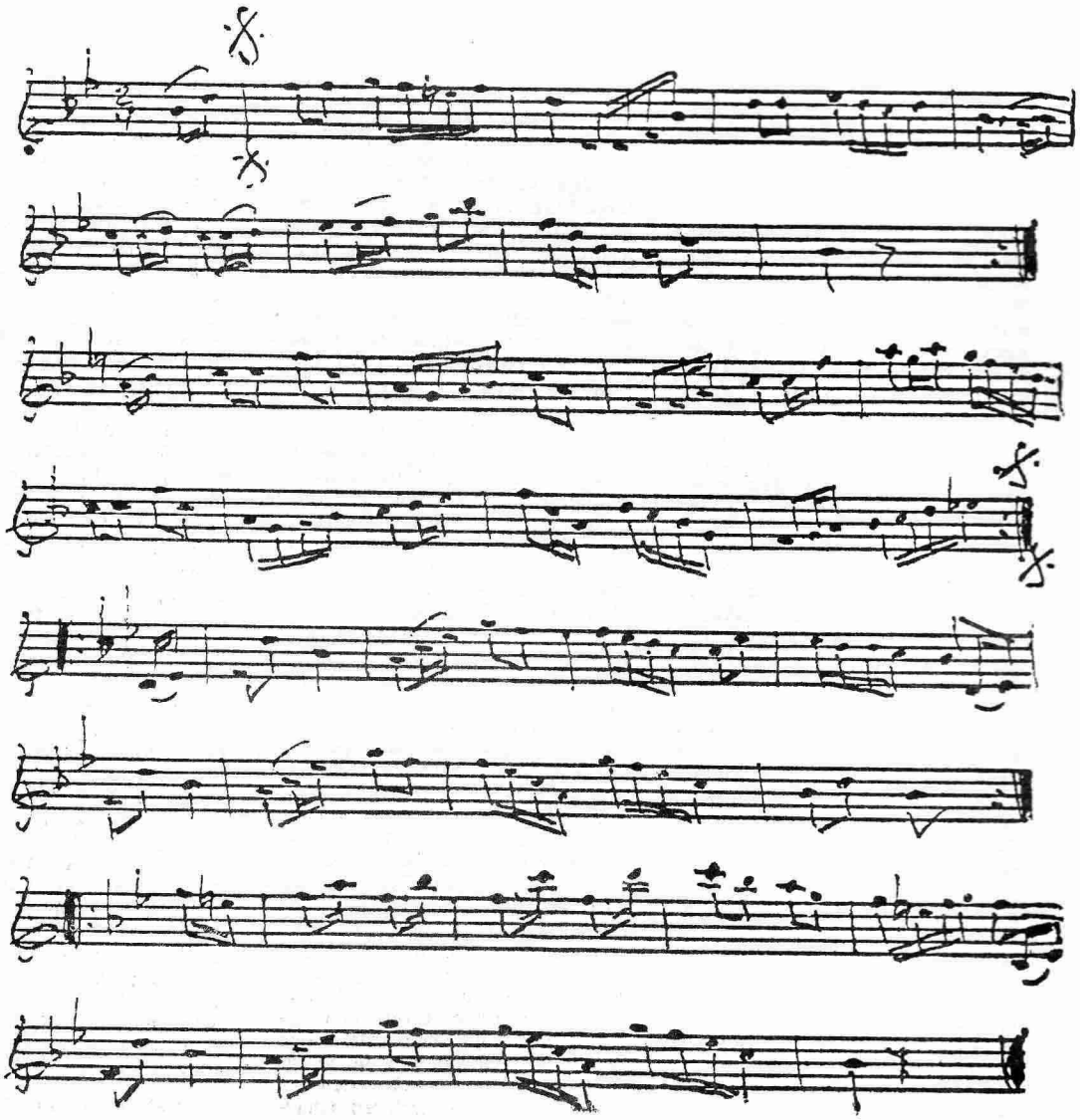

Kadrilj ur** Aug. Widmark d. ä:s notbok. En typisk "herrskapsdans" med ursprung från 1700-talets **kontradanser.

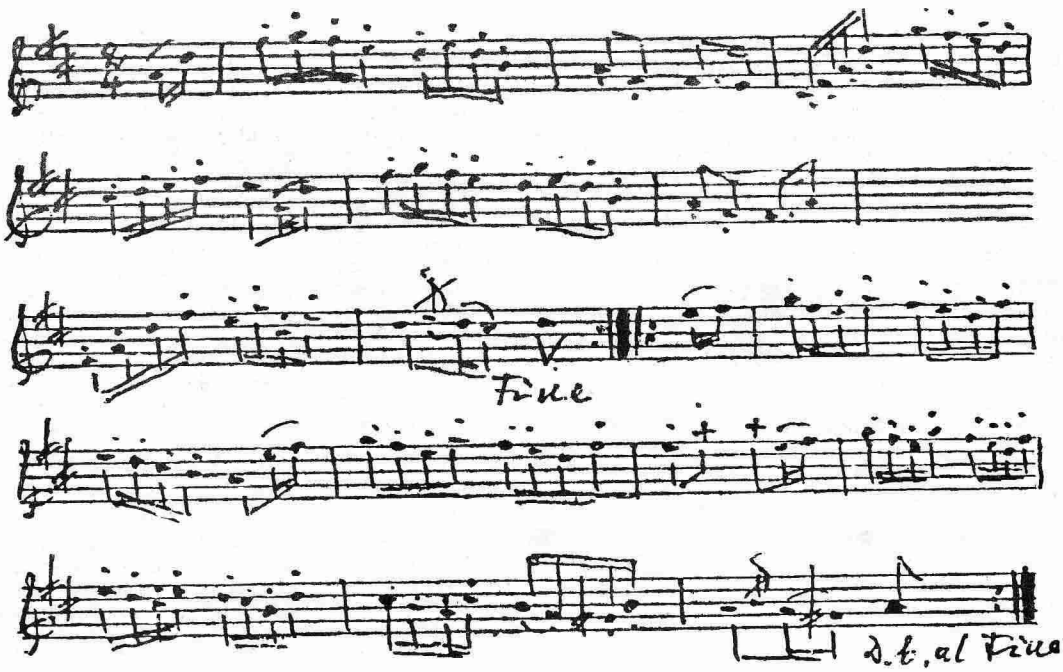

En hornpipe, en solodans för starka karlar. Ur Aug. Widmark d. y:s notbok.

8 marscher, 29 valser, 35 polskor 33 fransäser, 12 kadriljer, 9 polkor, 2 angläser och 4 galopper. Marscherna är av mindre värde, ej karakteristiska för Vingåker. Widmarks lärjungar spelade den s. k. Vingåkers brudmarsch. Den finns ej med i Widmarks notbok. Bland valserna finns givetvis några tråkiga, moderna typer, men de flesta är bra och utsmyckade med prydnadsfigurer i känd Widmarksstil. En del är svårspelade, och man måste vara kunnig i läge-spel för att klara dem. Tyvärr saknas den s. k. Gamla Vingåkersvalsen.

Intressanta äldre polskor

Av de 35 polskorna är en del mazurkor och hambopolketter med 6 punkterade åttondelar i varje takt, vanliga i Sörmland vid sekelskiftet. Se t. ex. K. P. Lefflers uppteckningar 1899—1900. Mest intressanta är de äldre polskorna, polonäserna. En promenadpolonäs har troligen komponerats av Widmark d. ä., ty den är undertecknad August Widmark, Kulltorp, Baggetorp. En släkting till denna polonäs finns upptecknad av C. G. Rosenberg, Floda. Det är de 2 promenadpolonäser som jag känner till från Sörmland. Många av de mest typiska av polskorna och valserna spelades nästan autentiskt lika av Widmarks många lärjungar, Gustaf Pettersson, Ekeby, Lerbo, Carl-Erik i Lind, Per-Johan i Hissjö m. fl, på 1930-talet upptecknade av Dencker och undertecknad.

Polonäsen dansades ursprungligen i flera "turer" från omkring år 1700 och 6—7 decennier framåt. Promenadpolonäsen var som namnet antyder en dans av mera festlig och pompös karaktär. Hugo Alfvén har ju komponerat en sådan till lust för öga och öra vid Riksdagens högtidliga öppnande, då ättlingar till Karl XII:s krigare klampade omkring i Riksdagshuset. Om jag vore riksdagsman, skulle jag rösta för att denna tradition skulle få fortsätta. Men Palme, Helén et consortes har törhända en annan mening...

"Spelade som en Pan"

I notboken finner vi på de 40 första sidorna 33 fransäser, 12 kadriljer och 4 galopper, utpräglade "herrskapsdanser". Fransäsen torde ha uppkommit ur en balett av Rameau 1745. Den består av 6 avdelningar eller "turer", en lång och omständig historia, ty varje avdelning hade 24 eller 32 takter med 3 eller 4 omtagningar i 2/4 eller ibland 6/8 takt. Det är ganska märkligt, att det finns exempel på 6 fransäser med 5 turer i denna notbok på sid 4, och sid 10—16, en del avslutade som brukligt var med en galopp. Man kunde givetvis indela denna högtidliga dans med en promenad — polonäs. Har nu dessa typiska högre-stånds-danser dansats i Vingåker med Widmark som spelman? Någon enstaka gång törhända på Säfstaholm, Sjöholm eller Skenäs, mark var blyg o. tafatt och titmark var blyg och tafatt och tade ner i marken på sina vandringar. "Han spelade som en Pan", skriver visserligen Charlotte Lewenhaupt, som hörde honom spela i Vännevad för över 100 år sedan, men det var nog på en riktig logdans den pigga grevinnan såg Widmark i aktion. Kontradansen och fransäsen fick ge vika för resp. menuetten och valsen, den senare, som gjorde sitt begynnande segertåg omkring 1800 och som i början ansågs som en osedlig dans, eftersom kontraheterna var i oroväckande närhet av varandra. Kadriljerna utvecklades så småningom till en av våra mest omtyckta folkdanser, varav tusentals sådana finns upptecknade i Skåne. Väl representerade är även Gotland och i någon mån Halland, konstigt nog tre landskap, som fordom tillhört Danmark. En riktig kadrilj ska innehålla 4 repriser och det gör 10 av de 12 kadriljerna i W:s notbok.

Av notböcker med Sörmländsk folkmusik kan endast A. P. Appelquist från Stigtomta och Emil Söderqvist från Flen mäta sig med Widmark i fråga om antalet kadriljer. Vad fransäser beträffar är han mig veterligt nr. 1. Endast två angläser finns i häftet, båda enkla, korta stycken i två repriser på resp. 4 takter. Dessa melodier användes i Sörmland på stora bondbröllop som måltidsmarscher. Jag skulle tro att så var förhållandet med dessa två angläser. Sköldinge skänklåt spelades av Widmarks lärjungar endast av Carl-Erik i Lind, en av de två sörmländska skänklåtar jag känner till. Men Carl-Eriks skänklåt, spelad vid mångfaldiga bröllop 10—20 år före och efter 1900, var nog ursprungligen en kadrilj.

August Widmark d.y:s notbok

Sid. 41—70 är avskrifter ur notböcker, som Aug. Widmark d.y. gjort antingen i Sverige eller i USA, huvudparten troligen i Vingåker före emigrationen. Av folkmelodier finner man

Du Puys bekanta polonäs och tre kadriljer med vardera 4 repriser, föga spelmansmässiga. Anars är det seriösa valser, polkor och många galopper, avskrifter av melodistämman ur någon utgåva för piano. Många melodier är noterade i ett så högt läge, att en vanlig bondspelman omöjligen kunde spela dem så, som notbilden antyder.

Amerikansk folkmusik

Betydligt mera intressanta är låtarna på sidorna 67—70, som innehåller amerikansk folkmusik. Troligen är det uppteckningar eller avskrifter (det senare är det troligaste) av gängse melodier i Minnesota omkring sekelskiftet. Jig, reel och hornpipe är representerade, resp. 4,5 och 6 av vardera sorten.

Jiggen är en gammal engelsk folklig, burlesk dans i snabb 3-takt. J. S. Bach har jiggen som en av stamsatserna i sina sviter.

Reelen kommer ursprungligen från Skottland. Den går i 2/4 takt och spelas i livligt tempo och dansas parvis av män efter säckpipors taktfasta musik.

Dansen Hornpipe har fått sitt namn efter ett gammalt folkligt träblåsinstrument av oboetyp. Det är en solodans, som dansas av starka karlar med armarna i kors, överkroppen orörlig, men i gengäld fick benen vara i så mycket livligare rörelse.

Samtliga 15 melodierna verkar äkta folkmusik och är ypperliga dansmelodier. En del har karakteristiska namn: Rustic reel, Money plusk (penningpungen) också en reel, Tempest (stormen) en jig, Mrs Johnssons' Reel, Dalaware Hornpipe, Lamplighters' (lykttändarnas) Hornpipe, Hulls' Victory Hornpipe och Dick Dands' Clog Dance. Clog betyder träsko. Om någon tror sig kunna klara uppgiften att dansa denna Hornpipe, åtager jag mig att sköta musiken på träskofiol.

Unik notbok

Docent Bengt R Jonsson, Svenskt Visarkiv, Stockholm, säger att Widmarks notbok är unik så till vida, att den innehåller både svensk och amerikansk folkmusik. Det är mig en kär plikt att nu kunna förverkliga K. Alex Carlssons önskemål att överlämna en kopia av denna märkliga notbok till Västra Vingåkers Hembygdsförening. Samtidigt skall jag göra allt jag kan för att publicera den amerikanska folkmusiken på sid. 67—70 för spelmansförbundets 400 medlemmar, och av de 132 melodierna, som Vingåkers Widmark med egen hand präntat ned i sin notbok, sovra och välja ut de bästa och låta trycka dem. Då blir, synes det mig, folkmusiken från Vingåker ännu mer levande än den nu är.

Musiken ska spelas

Musiken skall leva: den ska spelas och inte bara förvaras i arkiv. Det lämpligaste sättet att hedra minnet av Aug. Widmark far och son samt K. Alex Carlsson, de tre som mest bidragit till vår kännedom om folkmusiken från L:a Kulltorp i Vingåker är därför att publicera det bästa i Widmarks notbok och det bästa av K. Alex Carlssons skrifter.

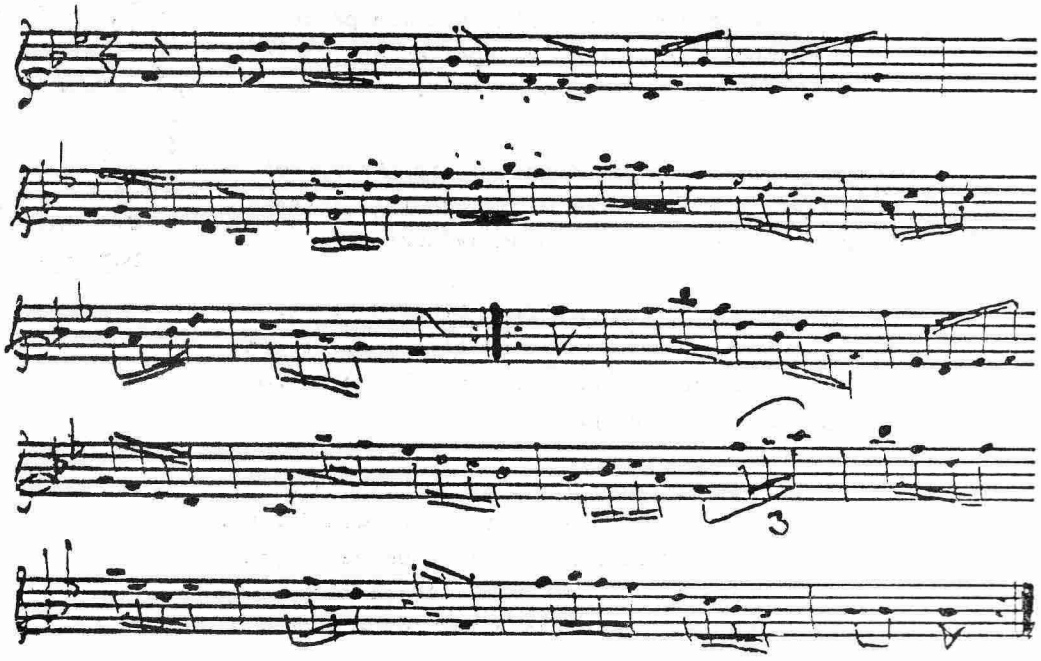

En reel, ursprungligen en skotsk dans i livligt tempo. Ur Aug. Widmark d. y:s notbok.

☆★☆

Musik och Dans kring Siljan 1974

MUSIK VID SILJAN

● "Musik vid Siljan" ägde i år rum för sjätte året i följd. Jag har alltid passat på att förlägga en del av min semester kring denna intensiva musikvecka. Intensiv - för om man vill vara med på så mycket som möjligt - ja då kan det bli snärjigt ibland.

"Musik vid Siljan" tillgodoser genom sin blandning av folkmusik, pop, kyrkomusik och klassisk musik m.m. många olika smakriktningar. Arrangemangen äger rum under första veckan i juli i Leksands och Rättviks kommuner. De flesta av programpunkterna är mycket välbesökta -inte minst därför att arrangörskommunerna är turistorter och industrisemestern just har börjat.

Det folkmusikaliska inslaget har alltid haft ett dominerande inflytande på musikveckan - inte minst genom spelmansstämman i Bingsjö. Vid första årets spelmansstämma var det några tusen åskådare som letat sig dit (då gick det ännu att dansa i dansladan, fastän det var trångt!). Antalet åskådare har sedan ökat med några tusen varje år. Årets publiksiffra låg uppskattningsvis på 13 - 15.000. Jag utgår från, att en stor del av dessa bara lockats dit därför att så många andra åker dit = folkfest. De verkliga entusiasterna är betydligt färre, kanske bara ett eller två tusen. Det är dessa som blir kvar mot småtimmarna. Då är det så glest med folk, att man på de stora ytorna kan urskilja grupper kring de olika spelmännen, medan tidigare på kvällen allt är ett enda stort hav av folk.

●● Det är synd, att sådana här arrangemang hotas av att för mycket folk kommer. På väg till årets Bingsjöstämma fick jag sitta i trekvart i en bilkö som rullade mycket långsammare än promenadtakt.

Annars har jag också många trevliga minnen från Bingsjö, t.ex. en natt i Danielsgården, när Börtas Hans kommit riktigt i speltagen och ensam trollband en publik på kanske tjugo personer i flera timmar i stugdunklet med rättviks- och bingsjölåtar.

På förmiddagarna under årets musikvecka hölls en föreläsningsserie med titeln "Dalmål i låtspel". Den största behållningen för mig av denna serie var nog programmet med bröderna Tillman om Dala-Flodamusiken. Programtiden var emellertid förlagd till kl 10 på morgonen efter Bingsjöstämman, så bara några få tappra hade orkat upp.

Knis Karl Aronsson har tidigare om åren dominerat den folkmusikaliska delen av musikveckan. Oberoende om det gällt musik i Rättvik eller Leksand har Knis Karl med sitt leksandsgäng stått i spetsen.

I år blev Knis Karl i sista stund allvarligt sjuk och måste därför avstå från att medverka. Med största medkänsla för Knis Karl i hans sjukdom, blev det intressant att se hur musikveckan skulle genomföras utan honom. Man kunde självfallet inte undgå att märka Kalles frånvaro. En lätt tafatthet präglade arrangemangen, då ingen fått tid på sig att axla Kalles mantel. Ändå flöt allt ganska hyggligt.

Bland dem som nu fick tillfälle att visa framfötterna fanns t.ex. Alm Nils, som tidigare fört en relativt anonym tillvaro under Kalles vingar. Alm Nils visade sig vara en mycket trevlig och kunnig konferencier. Den kanske mest lyckade programpunkten blev nog det improviserade Hjort-Andersprogrammet på Holen i Tällberg. Förutom Alm Nils medverkade där Pål-Olle, Ole Hjort och Pers Hans. Vid de flesta liknande program har spelmännen spelat efter en tidigare fastställd låtlista med givna kommentarer. Men det här Holenprogrammet kändes aldrig så styrt. När man spelat en låt kom någon på en annan variant, spelade och kommenterade den. De spontana inläggen och låtarna gick hem hos publiken.

●●Vad man med erfarenhet från sex "Musik vid Siljan" mest skulle önska är lite större variation av låtarna i de olika programmen. Jag tycker man kan förutsätta, att om en folkmusikaliskt intresserad person bevistar musikveckan, så försöker han närvara vid flera program. Under de tidigare åren har variationen på låtar inte alltid varit så stor. Med en viss överdrift vill jag påstå, att jag inte hört leksandsspelmännen spela mer än tio olika låtar, varav de flesta har varit de välkända "dalaschlager"-låtarna. I år har samma gäng varierat sig betydligt. Jag tycker inte, att man skall gå så långt i sin strävan att popularisera folkmusiken för de breda lagren, att man bara spelar låtar typ "Gärdebylåten". Man måste ju kunna variera så att även finsmakaren på folkmusik får något att bita i och inte bara gammal skåpmat.

En annan fråga, som man kan ställa sig, är om det inte finns några spelmän eller några som kan prata om folkmusik i Rättvik. Jag vet att det finns spelmän i Rättvik, även om de är lite tillbakadragna, så varför skall Leksandsspelmännen stå för allt musicerande?

Ett trevligt inslag i musikveckan är två "bystugukvällar" - en i Rättvik och en i Leksand, som ordnats varje år. I år förtogs dock en stor del av nöjet genom att det kom så mycket folk. Mitt förslag till att möta den stora publiktillströmningen är att flera bystugudanser ordnas samma kväll. Antalet spelmän räcker i varje fall till - det är varken nödvändigt eller ens önskvärt med så många som 20 spelmän samtidigt på estraden, som det var i år. Många folkdansare söker sig ju också till bystugukvällarna och jag tycker det vore rimligt att det ordnas tillfälle att dansa lite folkliga dansvarianter som polska t.ex. utan att man skall behöva knuffas med hambovännerna jämt.

RÄTTVIKSDANSEN

● I början av augusti hölls premiär i Rättvik på en dansfestival, som fått namnet "Rättviksdansen". Det var Rättviks folkdanslag, som med stöd av kommunen och andra kulturorganisationer inom kommunen stod som värd. Uppvisningar ägde rum inom hela kommunblocket men med en självklar koncentration till centralorten Rättvik. I samarbete med danslagen från omkringliggande orter ordnades även uppvisningar med de gästande danslagen också utanför Rättvik.

Kommunens satsning får väl också ses som ett försök att förlänga turistsäsongen. Publikmässigt och administrativt får festivalen betraktas som en framgång, även om det finns en hel del övrigt att önska, när det gäller de enskilda inslagen.

Vid invigningen hade ett festtåg med de olika dansarna ordnats. Det gav ju naturligtvis ett färggrant inslag i Rättviksmiljön. Men var det nödvändigt att ordna ytterligare två likadana festtåg?

På invigningsdagens kväll, sedan festivalen blivit vederbörligen invigningstalad av Nils-Erik Bæhrendtz och indansad av Rättviks stora och lilla folkdanslag och de gästande utländska danslagen, blev det allmän dans på gator och torg i Rättvik under mottot "Rättvik dansar". Det programmet vill jag själv utnämna till det enda som kändes riktigt folkligt och festivallikt. Visserligen var kvällen kylig och regntung, visserligen var dansunderlaget strävt - men nog dansades det! Ingen kände sig som publik eller uppvisningsdansare utan alla var deltagare. Visst förekom uppvisningar, men de kändes bara som pauser i dansandet.

Två samkväm ordnades för festivaldeltagarna. Det var främst gammaldans som dansades plus några enklare danslekar från olika länder. Det var en hög stämning under samkvämen och det dansades friskt, men jag har en känsla av att de utländska gästernas dansbehov blev mindre väl tillgodosett än de svenska festivaldeltagarnas. Även om dansen i stort är internationell, är det nog inte så lätt att sätta sig in i våra gammaldanser utan introduktion.

●● Av de utländska gästdanslagen var det "Les Galvachers du Morvan", ett franskt lag från Chateau-Chonon, som föll mig mest i smaken. Gruppens klädedräkt var intressant. Man hade rekonstruerat de lokala modedräktsvarianterna under ett århundrade från slutet av 1700-talet. Man dansade enkelt och folkligt, mest bourré, polka och branle. Instrumenten var dragspel och vielle (vevlira).

Den rumänska gruppen var, som alla lag från östländerna, mycket skicklig. Gruppen var enligt rumänska förhållanden en amatörgrupp

och hade vunnit de rumänska dansmästerskapen för amatörer. I dans-sätt m.m. var dock gruppen, mot svenska lag mätt, inte mer amatörer än de sovjetiska ishockeyspelarna. Man ställde också upp med en stor orkester med panflöjt, violinvirtuos och timbal (klaverliknande instrument, som slås an med klubbor) m.m. Instrumenteringen kommer nog till sin rätt i en konsertsal, men t.ex. ute i det fria i gammelstaden Norrboda i Ore, där gruppen hade ett av sina framträdanden, kändes det komiskt.

"De Uiltjes" (små ugglor) hette den belgiska gruppen från Ekeren. De var duktiga dansare, använde flera olika slags kostymeringar men dansade mest koreograferade danser. Av övriga gästande lag var ett från Västtyskland och ett från Österrike.

Dessa var de fem lag, som var speciellt inbjudna. Dessutom hade två lag från Norge och flera lag från Västtyskland och Österrike, förutom svenska lag, infunnit sig. De fem gästande lagen lanserades ganska hårt av arrangörerna med ungefär en uppvisning om dagen i Rättvik förutom de olika gästspelen i grannkommunerna. Detta innebär att en besökare vid Rättviksdansen, som bevistade så många programpunkter som möjligt, såg varje lag ett flertal gånger. Då lagens program inte innehöll några större variationer, blev det lite tjatigt i längden. Samtidigt hade man kombinerat dansuppvisningarna med svenska folkmusikaliska aktiviteter. Under temat "Orelåtar och folkdans" spelade Björn Ståbi, Pål-Olle och Magnus Bäckström. Vid samma tillfälle hade den rumänska dansgruppen en uppvisning. Vid ett annat tillfälle, i Bingsjö, var temat "Bingsjölåtar och folkdans". Då spelade Pekkos Gustav och Pål-Olle och det österrikiska danslaget dansade. Andra liknande temaprogram fanns. När jag hör rubriken Bingsjölåtar och folkdans, associerar jag själv till att dansen skall ha någon anknytning till bingsjömusiken, men så blev det alltså inte. Överhuvudtaget verkar det omöjligt att få se lokala folkliga danser på en uppvisning i Dalarna.

●●Av de svenska lagen var det bara arrangörslagen, Rättviks folkdanslag och Lilla folkdanslaget, som hade flera uppvisningar. Övriga gästande svenska lag hade bara tillfälle till ett kortare framträdande på några minuter i samband med ett längre estradprogram sista lördagskvällen. Men för publiken gjorde detta kanske inte så mycket, då såväl Rättviksdansarna som de övriga svenska lagen bara dansade standardrepertoar, såsom Långdans (?) från Närke, Västgötapolska, Ränningen, Väva vadmal och Daldansen m.fl. Endast ett lag, jag tror det var ett smålandslag med upplånade dansare från andra håll, dansade mer folkliga danser.

På förmiddagarna under dansveckan hölls det också kurser, gammaldanskurs för allmänheten och polskdanskurs för festivaldeltagarna. Bägge kurserna var överfyllda med deltagare. Min eloge till Mats och

Gerd Eriksson från By, som lyckades lära ut polskor till över hundratalet elever på bara tre lektionsomgångar.

Tyvärr knöts det aldrig an till kursen i polskdans, när det sista lördagskvällen blev allmän dans. Det blev då modern dans på en bana och gammaldans på tre banor. Eftersom så många aktiva dansare var samlade, tycker jag att det hade varit på sin plats att man på en av gammaldansbanorna hade dansat polskor.

Jag hoppas, att "Rättviksdansen" återkommer ett annat år och att det då blir lite folkligare prägel på danserna. Helst bör det också vara lite större variation på uppvisningarna, så att inte ett gästande lag förekommer alltför ofta.

Juno Boberg

Riksstämma?

● Så har det då åter varit en Riksstämma för Svenska Ungdomsringen. Vi på gräsrotnivå har fått se vad "dom på Riks" har arbetat med under två års tid. Och som man hoppades när man åkte dit, skulle arbeta med under nästkommande period. Men man frågar sig efteråt hur mycket vi egentligen fick veta.

I två dagar ägnade vi oss åt att debatera och kritisera det som hänt tiden sedan föregående stämma. Men när talar man om vad som ska hända? Är det någon som någonsin gör det?

Vi började stämman med att gå igenom en späckad verksamhetsberättelse. Som inte skulle ifrågasättas, enligt några ombud. -Man ska inte kritisera det som "dom på Riks" gör, för allt dom gör är för vårt bästa. Var tacksam!!

Att frågor kan ställas på grund av intresse och inte i syfte att kritisera, är tydligen obegripligt för många. Men medlemmarna ska ju inte vara för intresserade, för ambitiösa, det fick vi till och med stadfäst genom verksamhetsberättelsens inledningsord.

Det talades t ex i verksamhetsberättelsen om ett nordiskt samarbete som är på gång och det hade varit mycket intressant att få höra lite om hur Ungdomsringen tänker sig ett sådant samarbete. Men på en fråga om hur riktlinjerna skulle dras upp, fick vi bara ett totalt innehållslöst svar av en ledamot i den tillsatta kommittén. Och frågan hänsköts till "Nya frågor" som var sista punkten på dagordningen.

○ Det frågades också om den målsättningsdebatt som pågått i flera år. Nu har "dom på Riks" löst det här lilla problemet på sitt eget vis. Dom har ordnat en liten tävling i målsättning. Vinnaren får 1 000 kr. För att vi ute i folkdansarleden inte ska kunna framföra våra åsikter, har Riks redan plockat ut de personer som får vara med och tävla. De får dessutom 100 kr var, för att de är snälla och lämnar in tävlingsbidrag.

Man kan verkligen börja undra vems målsättning det gäller. Och vems pengar det är som går till sådana här jippon.

Vi blev lovade att även detta ärende skulle behandlas under punkten "Nya frågor"

<u>Punkten "Nya frågor" bordlades p g a tidsbrist!!!</u>

Och de frågor som hade blivit hänskjutna dit skulle istället diskuteras av de nya riksfunktionärerna när de har en träff i oktober. Men inte blir vi vanliga medlemmar klokare för det.

O Det finns många frågor som man länge gått och undrat över och som man trodde vi skulle behandla på Riksstämman. T ex hur Riks har tänkt sig att medlemmar och föreningar ska få nytta av den PR-film som "dom på Riks" beslutat ska göras. Finns det verkligen inte vettigare informationsmaterial att göra om Ungdomsringen för de 40 000 kr som filmen kostar? Något som vi ute på fältet skulle kunna använda i vår verksamhet.

Men som vanligt är det väl ointressant att fråga distrikt och föreningar om behov innan beslut fattas. Vi får väl vara glada över att pengar läggs ner på någon slags information.

"Dom på Riks" hade nämligen yrkat avslag på en motion från en förening som önskade mer information om vad som händer inom organisationen. De önskade få Riksstyrelse- och VU-protokoll ut till föreningarna. Men det skulle bli för dyrt tyckte Riks, för då skulle man bli tvungen att leja arbetskraft för detta extra arbete.

Och det nya samarbetet med SSR som så storstilat talats om i Hembygden. Kunde vi inte ha fått en liten redovisning av hur man tänkt sig det hela. Vi har uppmanats att samarbeta inom varje distrikt men vad gör de två riksorganisationerna? Man får hoppas att inte samarbetet betyder att Ungdomsringen drabbas av samma ineffektivitet som SSR.

O Ja, nog är det mycket som borde ha diskuterats på vår Riksstämma. Mycket som medlemmarna borde fått klarhet i.

För det är väl i alla fall fortfarande så att Riks är till för oss medlemmar och inte tvärtom, eller ... ?

Pia

SVENSKT VISARKIV

CENTRALINSTITUTION FÖR VISE- OCH FOLKMUSIKFORSKNING

1973-12-27
Dnr 349/73
BRJ/ST

Det ligger under min värdighet att gå i svaromål mot en nidskrivare, som skändar död mans minne. Nils Olsson, Sundsvall, skänkte efter sin död till SVENSKT VISARKIV alla sina samlingar av folkmelodier och uppteckningar om deras sagesmän, en samling på drygt 18 kg. Detta har bestående värde. Scotts struntprat och nidskriverier passar icke att höras eller läsas av hederligt folk!

Gustaf Wetter.

/Gustaf Wetter/

Tekniker Olof Olsson
Stenhammargatan 3
852 35 SUNDSVALL

Bäste Herr Olsson!

När vi i Svenskt visarkiv nu vid slutet av 1973 söker överblicka vad som hänt under det gångna året, har vi naturligtvis kommit att fästa särskild vikt vid årets största donation, Er bortgångne faders låtsamling, som vi erhöll genom Gustaf Wetters förmedling. Jag ber till Er och övriga Nils Olssons anhöriga få framföra mitt och arkivets djupt kända tack för den mycket värdefulla samlingen. Den kommer att inför eftervärlden utgöra ett imponerande monument över Nils Olssons värdefulla och hängivna arbete för den svenska folkmusiken. Jag ber att få återkomma senare rörande ett par praktiska frågor rörande samlingen.

Med hjärtliga hälsningar

Bengt R Jonsson
Arkivchef, docent

Rapport från

Riksstämman i Malmö

Svenska Ungdomsringens Riksstämma, som avhålles vart annat år, hölls i år i Malmö. Stämman torde inte gå till historien som någon av de största eller viktigaste, men kanske tillmäts den i framtiden epiteten, "den jäktigaste". Tidsbristen satte under hela stämman sin prägel på debatten. Kanske är det nu dags att utöka antalet stämmodagar, eller rent av göra om hela stämmoarbetet. Röster höjdes för att vi i fortsättningen borde arbeta mera i kommittéer och utskott, för att bättre förarbeta stämmobesluten.

● TVÅ "STRIDSFRÅGOR"

Frågorna om bildandet av en studiesektion- eller studiekommitté, samt ombildandet av förlagskommitten till bolagsstyrelse, var de frågor som hetast kom att engarea stämmoombuden.
Resultaten blev att stämman tillsatte en studeikommitté, som skall ha till uppgift att se över organisationens administrativa utbildning samt att samordna de övriga sektionernas pedagogiska verksamhet. För att framhålla studiekommitténs särställning,gentemot övriga sektioner, beslutades att en ledamot från VU skall ingå i denna, samt att betona denna skillnad i funktionen genom att kalla den för studiekommitté, i stället för sektion.

Riksstyrelsen har tidigare beslutat, bl a av skattetekniska själ, att ombilda förlaget till ett Aktiebolag. Stämman tyckte att den fick ett för dåligt underlag för att ta slutgiltig ställning till denna ändring av förlagets verksamhet, varför frågan löstes provisoriskt för att slutgiltigt avgöras på nästa stämma. Då skall bl a beslutas om vilka som skall utgöra bolagsstämma m m. Fram till nästa stämma skall gamla förlagskommittén fungera som bolagsstyrelse.

● SÖRMLANDS-MOTIONEN FÖLL

Motionsfloden gav bl a följande resultat.
Frågan om normalstadgar för föreningar skall utredas.
En pristävling om nytt namn för riksstämman skall utlysas. Detta för att undvika sammanblandning med bygdeungdomsstämmorna. Riksmöte, riksråd eller kongress fanns med bland namnförslagen. Ombuden tyckte dock att medlemmarna kunde aktiveras i denna fråga, varför Hembygden snart kommer med namntävlingen.
Vidare beslutades att riksstämmorna i fortsättningen skall alternera mellan regionerna. Nästa stämma kommer att hållas i Norrland.

Sörmländska Ungdomsringens motion, om utredning av avgifts- och rapporteringssystemen, hade dåligt gehör hos ombuden. Trots sörmlandsombudens ansträngningar föll motionen igenom vid omröstningen, med två rösters övervikt.

● STRÄNGNÄSBO I RIKSSTYRELSENS VU

Den sedan några år fungerande valberedningen, hade som vanligt gjort ett gott arbete, och omvaldes följaktligen. Bl a har de haft den goda vanan att i god tid, skriftligt, meddela sina förslag.
Som vanligt fick deras förslag inte gå igenom ograverade. Ytterligare två kandidater lanserades till riksstyrelsens VU.
NilsErik Baehrendtz omvaldes till riksordförande. Till ny sekreterare valdes Vivi Öberg, Stockholm. Nya i VU blev även Rolf Frykmo, Strängnäs och Bengt Lundin, Gävle.

Från Svealandsregionen valdes Barbro Karlsson, Västerå, Jan Elow, Karlstad och Bert Holmqvist, Stockholm, samtliga nyvalda. Barbro satt dock med i föregående riksstyrelse, då som representant för Götalandsregionen.

Beträffande övriga val hänvisas till Hembygden samt "Riks-Info", som tidigare gått ut till alla föreningar.

● ÖVRIGA FRÅGOR BORDLADES

Stämmans tidsbrist medförde att punkten övriga frågor fick bordläggas. Bl a skulle principerna för utdelandet av förtjänsttecken, Nordisktsamarbete, och målsättningsdebbatten behandlas. Frågorna kommer att diskuteras på riksstyrelsens- och sektionernas sammankomst i oktober, men nog hade stämmoombuden önskat att få vara med.

● STADGEÄRENDEN

En del mindre justeringarar i organisationens stadgar godkändes för första gången. De flesta justeringarna var orsakade av de tidigare relaterade reformerna med tillsättande av studiekommitté och bildande av aktiebolag.

Möjligheterna för föreningar att direktansluta sig till organisationen kommer även att tas bort.

Stadgarna måste godkännas av nästa stämma för att vinna laga kraft. I avvaktan på detta beslutades att, på prov, arbeta efter delar av nya stadgarna fram till stämman 1976.

● DAGS ATT REFORMERA RIKSSTÄMMAN ? ! ? ! ?

Personligen tycker jag att det är dags att ändra på riksstämman. Arbete i utskott är en väg. Men jag skulle också vilja pröva att ha en stämma med bredare uppslutning, t ex i samband med en "bygdeungdomsstämma" så att även andra medlemmar än ombuden kunde delta i förhandlingarna. Jag tror att debatterna och informationen skulle vinna på detta. Reformarbetet måste börja redan 1976.

Bo Björkman

Begreppsförvirring i målsättningsdebatten

(Saxat ur Värmlands Distriktsblad)

I Ungdomsringens målsättningsdebatt har det enligt min uppfattning uppstått en viss begreppsförvirring, vilket inspirerat mig till detta inlägg.

Sådana uttryck som alltför ofta missbrukas är bl. a. "glädje, gemenskap, folklig kultur, goda ungdomsringare". För mig har dessa ord en helt annan innebörd än de haft för tidigare skribenter i distriktsbladet. Låt mig förklara!

Jag har svårt att förstå de medlemmar i VUR som ser en fara i våra kurser. De är rädda för att kunskap om folklig kultur förstör den glädje och gemenskap som tidigare funnits i VUR. De är rädda för att vi skall gå omkring med märken och medaljer och bara berömma varandra. Utan att "släppa in" eller acceptera andra.

Men, kära vänner, hur är det egentligen idag? Folkdanslagen har i flera decennier dansat dessa "komponerade danser", vilka jag ansera vara baletter med mycket dåliga kvaliteter. Dessa danser har blivit så vanliga, att de till slut ansetts vara "folkliga danser". När då en "amatörforskare" kommer med dans och musik, som verkligen har folkliga traditioner, ja, då uppstår en allmän begreppsförvirring och man vet varken ut eller in. "För säkerhets skull" föredrar man då att "köra som vanligt".

Jag har hört många dansinstruktörer, som sagt att de måste ha dessa "komponerade uppställningsdanser" för att kunna genomföra uppvisningar och uppvisningar måste de ha för ekonomins skull.

Varför ett lag inte kan ha med folkliga danser i en uppvisning övergår mitt förstånd. Det är här begrepp som "glädje" och "gemenskap" kommer in i bilden. Huvudsaken är alltså inte att spela och dansa folklig musik och dans, utan det väsentliga är att man ser glad ut och helst skrattar under hela programmet.

Men om vi skall känna "glädje" och "gemenskap" i VUR genom att tjoa, hoppa och skratta i alla våra program, då är det med all rätt massmedia och anslagsbeviljande myndigheter kallar oss för "knätofsare" och ser lite löjligt i vår verksamhet.

Samtidigt får både VUR och allmänheten ett, om möjligt, ännu större avstånd till de verkligt folkliga danserna och deras musik. Men vad spelar det för roll, för då har vi ju i alla fall nått mångas målsättning, nämligen att framför allt göra VUR till "den glada ungdomsringen". Ty därav skola vi blifva "goda ungdomsringare".

Nej, kära läsare, först när vi skaffat oss goda kunskaper om våra egna folkliga danser och låtar med folklig tradition, då först kan den samma glädjen infinna sig hos oss. Då först kan vi känna respekt och gemenskap för och med tidigare, nuvarande och kommande generationer.

Således: om vi i VUR får göra kurser, så att vi i första hand begriper vad som är äkta folklig kultur, och sedan lär oss levandegöra denna stilenligt, då infinner sig automatiskt det jag menar med den äkta glädjen och gemenskapen. Då kan vi också med all rätt kalla oss goda ungdomsringare. Samtidigt tror jag att massmedia och myndigheter kommer att behandla vår verksamhet mera seriöst och då först skall vi slippa alla "Knätofsskriverier".

Men allt detta tar tid. Denna stilkänsla för äkta folklig kultur kommer inte att ge sig tillkänna förrän om några år. Detta är i alla fall min stora förhoppning samt fasta övertygelse, under förutsättning, att sektionerna i VUR anordnar kurser och har god kontakt med lagen. Jag känner på mig att de närmaste åren efter VUR:s 50-årsjubileum även kommer att bli en milstolpe för en kulturell upprustning som aldrig förr. Alltsammans tack vare kurserna som utbildat goda administratörer och sektionsledare i lag och distrikt.

Olsäter i mars

Gert Ohlsson

Småland och Mäster Karl

Vi fiolspelmän är naturligtvis intresserade av vår hobby. Slår vi på radion får vi ofta höra negertrummor eller indiska instrument, pipor av alla de slag och hesa skrän, som representerar en folkmusik, härstammande från avlägsna byar och avkrokar av vårt klot, som ingen vettig människa har intresse av. Får vi i nåder vår egen folkmusik, hålls ett valhänt föredrag före, påminnande om en doktorsavhandling om inälvsparasiter hos råttor i graviditeten.

I dagens tidningar har vi fiolspelmän ej heller något som skänker stor glädje. Där kan vi läsa hela sidor om den kommersiella musiken eller om Lill-Babs ungar. Behandlas vi, är på Dagens Nyheters språk folkmusik lika med knätofs, vilket belyser detta organs fasta tro och stora övertygelse om sin egen förträfflighet.

Naturligtvis får vi rätt magert utbyte även av TV. Man får se långhåriga sitta och nicka över en gitarr eller någon som kliar en basfiol, men sällan fingersättningen på någon fiolspelman.

"Då fan blir gammal blir han religiös", har någon sagt och det tycks inte ha givit gamla jazzmusiker någon ro, att fiolspelmännen av hävd anmodats spela i kyrkan eller engagerats att på något sätt medverka på denna mellanhand till högre makter. Nu formligen armbågar man sig in i kyrkan, där vi förut har förträffliga musiker som har högsta utbildning, med sina Kristusoperor eller dåliga folkmusikimitationer. Detta att imitera folkmusik är väldigt fint och duktigt hos många stora och framstående band eller grupper, men vi är i gott sällskap; även våra klassiker får medverka, som Mozart och Bach. Då duger vi eller vår musik.

Nu har jag spårat ur den rubrik jag ovan angivit. Det var ju om Småland och Mäster Karl det skulle handla.

Småland har alltid varit det landskap man bara rest igenom för att komma till Danmark för att äta gott och dricka gott. Visst har man haft stor respekt för innevånarnas oerhörda arbetsförmåga att stapla upp pyramidliknande stenhögar för att få plats att peta ner (eller spränga ner) några potatisar eller få en plätt för odling till havregröten.

Numera kan man träffa grosshandlare, fabrikörer och direktörer om man kommer till de rätta platserna. Jag har mitt inne i urskogen råkat på en fabrik för plastbåtar med cementbassänger för kantringsprov.

Smålänningen var förr av den åsikten att det skulle lukta svett, brännvin och snus om en frisk människa. Hurudida man idag för denna doft till predikolokalerna eller sina otaliga tempel har jag inte konstaterat. Detta därför att Jönköping är känt som Sveriges Jerusalem.

Alla känner nog historien om svenskamerikanen som skröt om allt som var stort och mäktigt i staterna, men inte just kom med något som kunde förvåna hemmasvensken. Då sa han triumferande: "Ni har i alla fall inga indianer i Sverige." "Jo, fy fan, fast vi kallar dom smålänningar."

I norra delen av östra Småland fanns många fiolspelmän. Härifrån kommer t. ex. Fredin, samlaren av "Gotlandstoner". Vår nu avlidne gillesmedlem poliskommissarien Allan Manneberg, som är född i Kisa, talade om att här i sydostliga hörnet av Östergötland var i hans ungdom Kisa samlingsplatsen för fiolspelmän ända från Vimmerby och Kalmar (kvaststaden). "Vi" i ortsnamnen betyder "offerplats": Locknevi, Södra Vi, Odensvi, Vihult, Vidala osv. "Måla" betyder "nyodling": Kråkemåla, Torsmåla, Bomåla, Klintemåla, Persmåla osv.

Intill Södra Vi ligger en sjö, Krön. Här var fiolspelmannen och tegelbruksarbetaren Ossian Green bosatt. Hans lilla stuga vid Älö finns kvar. Han dog 1951. Green var lyhörd för vår gamla folkmusik trots att han följde den nya tidens krav vid hälsobrunnens dansbana i Södra Vi, där han brukade spela. Han hade fiolspelmän i släkten och efter dessa hade han många låtar, men om någon hade en låt att tralla eller spela, tog han upp dessa i sin repertoar. Då fick melodierna namn efter "trallaren": Tuna Pelles vals, Snickar Eriks polska, Jansas polska eller Mäster Karls polska osv.

— Di kallar maj faurr Ystaknöl, men ja ä javvlarr i maj fran Trälleborrl

Storspelmannen blev känd för sitt spel, men den lille enskilde "krumeluren" blev mest känd genom sin originalitet i levernet och sina yttranden, som lever kvar i ortens medvetande långt efter det att hans namn är glömt.

Detta råkade jag ut för på 1950-talet, då jag fick höra Mäster Karls polska av en fiolspelman och fiolbyggare från Södra Vi. Denne visste bara att Mäster Karl var "härifrån orten". Vem jag än frågade, fick han ett drag i ansiktet som erinrade om ett inre lidande och svarade än "Karl Johansson", än "Karl Karlsson", än "Karl Lindkvist", men alla hade hört talas om honom.

På skånska tundran, Smålands stengärden eller andra landskaps tassemarker har jag talar med gubbar om gamla spelmän och fått mångas öden till livs.

I en tid då pluntan gick runt vid kyrkstallet användes "inte alltid ett språk som lämpar sej i skrift" som det står om sånger i "Svenska Låtar", men som jag anser ändå bör tangeras för att närma sej berättaren.

Jag råkade en man i 82-årsåldern på en landsväg som bär till naturreservatet Norra Kvill. Som vanligt undrade jag om han visste något om Mäster Karl. Detta var 1965 och mannen kallades Magnus i Klocketorp. Jodå, om jag hade tid skulle han visa var han en gång bott. En dag senare bar det iväg in i urskogen. Han stannade vid en övervuxen grus- eller stenhög, där traktens hembygdsförening satt upp en mässingskylt med namnet "Mossgården". Mäster Karl bodde här med fru och fem ungar innan han kom till Södra Vi som byskomakare och dog där på fattighuset på 30-talet.

Han hette Karl Svensson och var sadelmakare, hade hjälp av sina söner med lite jordbruk, ett par kor, får och höns. Han blev kallad än hit, än dit till bönderna i trakten, där han ibland stannade en vecka för översyn av seldon för hästar eller stutat, skodde eller verkade klövar och hade en gesäll. Han hade som torpare dagsverken att utföra med tre andra torp under gården Hornebo.

Mäster Karl, berättade min sagesman, hade spelat både fiol och dragspel, men då han bodde här tog han instrumenten dit han kom om där fanns sådana och humöret var gott. Under sina vandringar på gårdarna snappade han upp många melodier som aldrig blivit nerskrivna. Han hade rätt dålig jord, så han åtog sej ibland arbete i skogen också. Jag gick skadad i handen och tog en genväg till hans torp en junidag för att få ett par skor lagade. Då råkade jag honom då han fällde träd. Han hade i värmen druckit dikesvatten och fått en förfärlig diarré, men han arbetade vidare med avtagna byxor och diarrén sprutande omkring utan att låta sig hindras.

Två dagar senare hämtade jag mina skor. Då var han hemma och mycket nere, så jag sade honom att följa med till läkaren då jag skulle ha omsyn på min hand. Vi cyklade in och läkaren tog emot tre man i taget. Då doktorn frågade Mäster Karl hur mycket han hade i avföring svarade han:"En munfull i taget."

Vid ett ärende i staden träffade han 5-6 bekanta "hemifrån" och i väntan på tåget satt man på kafé och som vanligt bjöds laget runt. Då turen kom till Mäster Karl att bjuda öl blev det stopp. En ofin kamrat frågade varför inte han tog in ett lag. Då svarade han: "Jag är inte törstig längre."

En gång vid ett stadsbesök somnade han på en parksoffa efter några "järn". Stadens enda polis var frostskadad i ansiktet och därför hade han en högröd ansiktsfärg. Befolkningen kallade honom allmänt för "Knallröd". Polisen skakade den sovande Mäster Karl för att väcka honom. Till slut sade han: "Ser du inte vem jag är?" "Visst fan gör jag de . Tror du jag är färgblind din dj-l?"

En varm sommardag skulle han bära kista på kyrkogården och prästen frågade efteråt deltagande hur det kändes. "Det förstår väl pastorn, att det kan inte bli någon andakt då liket är så dj-a tungt."

Då han hamnade på fattighuset råkade jag honom. Han gick flämtande med halvöppen mun. På skämt sade jag till honom: "Kal, du har munnen öppen." "Ja, jag vet, jag har själv öppnat den," var hans replik.

Så satt jag och Magnus i Klocketorp och pratade vid Mäster Karls torpruin, där några äppelträd ännu stod kvar. Vi tog oss ett par Ödåkra, en öl och smörgås vid det som varit grinden till den fattiga stugan, där stämningen nog ofta liknade en julafton på Djävulsön.

Magnus i Klocketorp dog 1970 och Mäster Karl på 30-talet.

Mäster Karl var en av de många små länkarna som förde vår folkmusik vidare i en tid då den visade tendens att stagnera, men som nu för en tid åter har blommat upp - hur länge?

Mycket finns ännu att berätta om Ossian Green och Mäster Karl efter Magnus Sågare i Klocketorp, om spelmän som eldsjälen Klemming, småländsk folkmusikuppteckna av rang, men jag slutar med en Smålandspolska från Loftahammar.

Sture Nilsson Tre Rosor

Polska från Loftahammar. Småland. (avskr. S.N.)

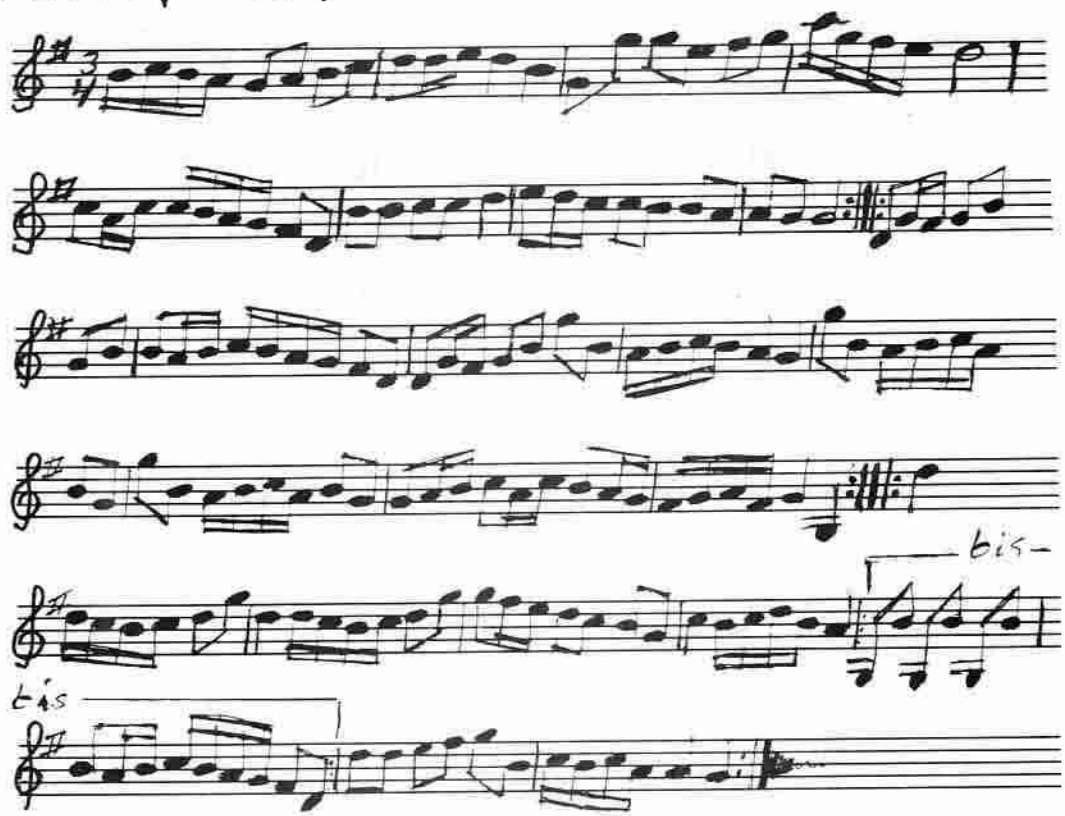

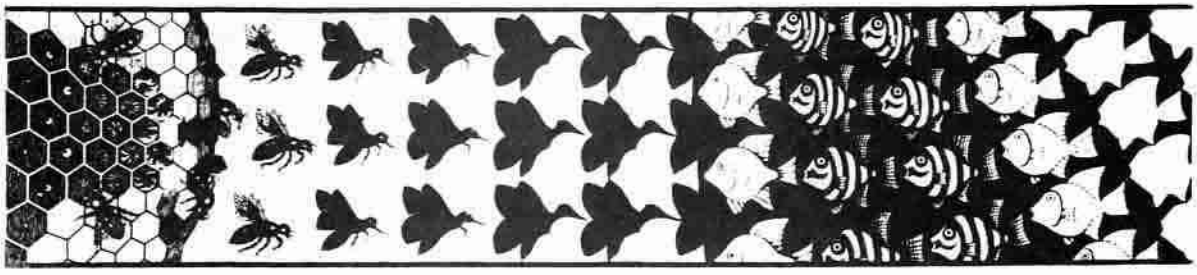

FYRA NYFUNNA SÖRMLÄNDSKA KADRILJUPPTECKNINGAR

ÖVERLÄMNADE TILL

SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN

PÅ 25-ÅRSJUBILEET DEN 10 NOVEMBER 1973

Melodierna är hämtade ur en notsamling som tillhört stationsskrivare Hadar Isarsson och han har nedtecknat dem efter sin far, Fredrik Vilhelm Larsson, född 1859 i Hälleforsnäs.

Fredrik Vilhelm hade lärt sig spela efter sin far, vilken var född 1816 i Sköldinge socken. Fadern hette Lars Erik Ersson och hade lärt efter en soldat i Grytsta, som hette Hall och denne hade i sin tur lärt av klockare Segerberg i Floda, som Rosenberg omnämner i sin första folkmusiksamling.

Om soldat Hall och kantor Segerberg berättade Fredrik Vilhelm Larsson 1934 följande sägen:

Till Segerberg kom en bettlande kvinna. I en kont på ryggen hade hon ett barn och ledde vid handen en något större parvel. Den pojken bar en brädlapp, som han fäst några strängar på.

När Segerberg såg det blev han intresserad och föreslog, att kvinnan skulle lämna gossen åt honom, så skulle han svara för hans uppfostran. Detta vänliga anbud mottog hon med tacksamhet.

Hos Segerberg blev pojken utbildad i all möjlig musik. "I ett obevakat ögonblick eller omtöcknat" tog han som regementsmusiker värvning för Grytsta i Sköldinge med namnet Hall.

(Nils Dencker, ULMA 7922:4)

1 KVADRILJ — FRIA VALET

upptecknad av Hadar Larsson efter fadern Fredrik Vilhelm Larsson, Hälleforsnäs. Fadern hade melodin efter sin far Lars Erik Ersson, född 1816 i Sköldinge socken.

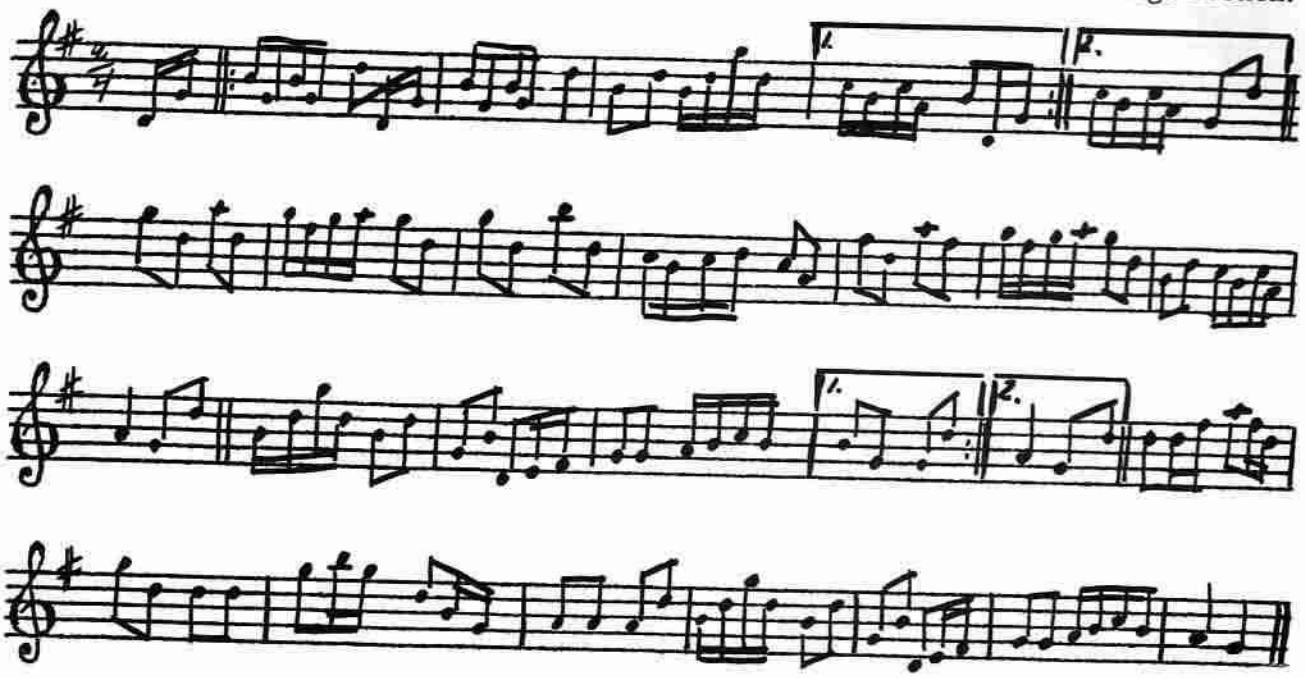

2 KVADRILJ

uppteckna av Hadar Larsson efter fadern Fredrik Vilhelm Larsson, Hälleforsnäs. Fadern hade melodin efter sin far Lars Erik Ersson, född 1816 i Sköldinge socken.

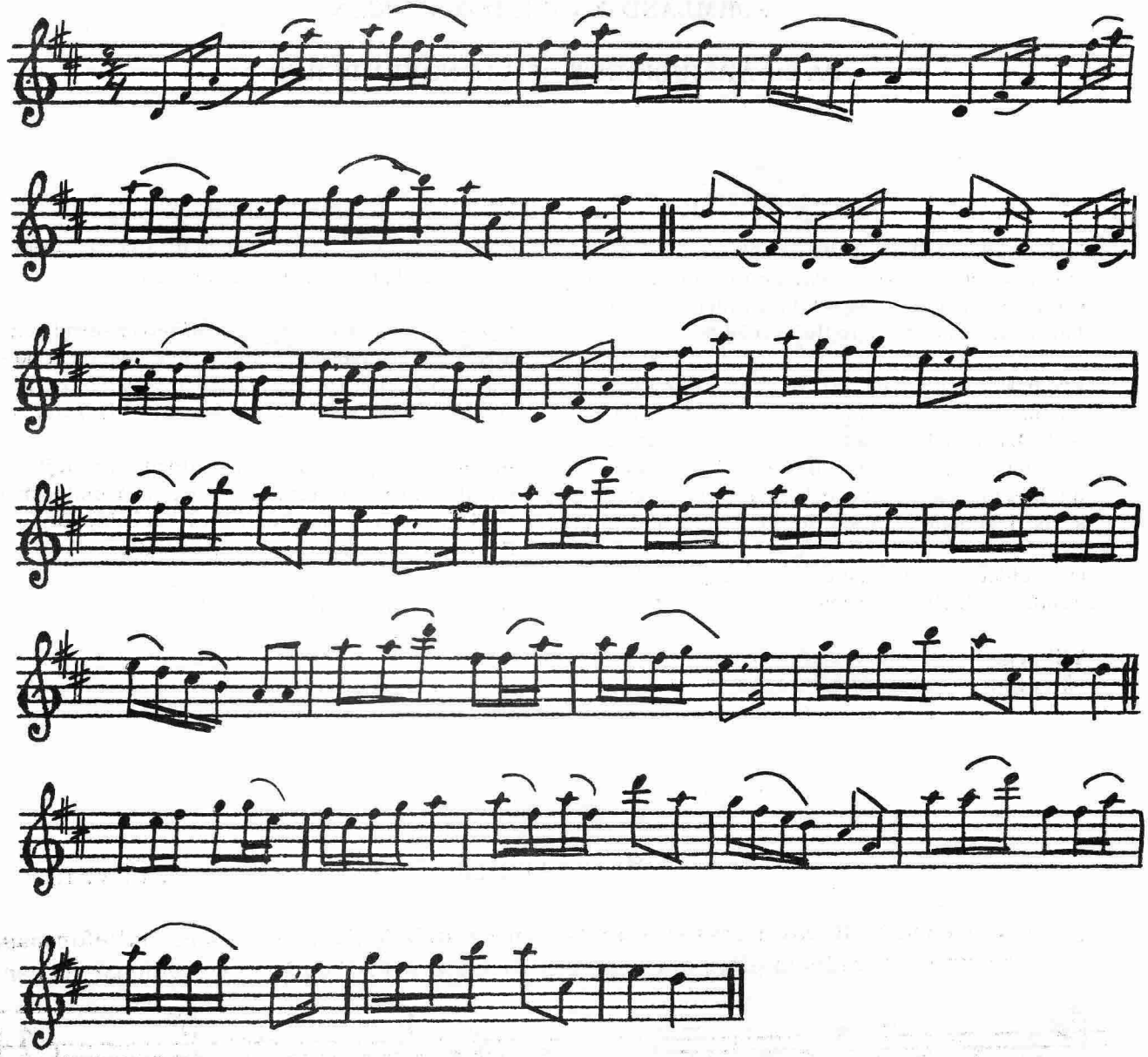

3 KVADRILJ

upptecknad av Hadar Larsson efter fadern Fredrik Vilhelm Larsson, Hälleforsnäs. Fadern hade melodin efter sin far Lars Erik Ersson, född 1816 i Sköldinge socken.

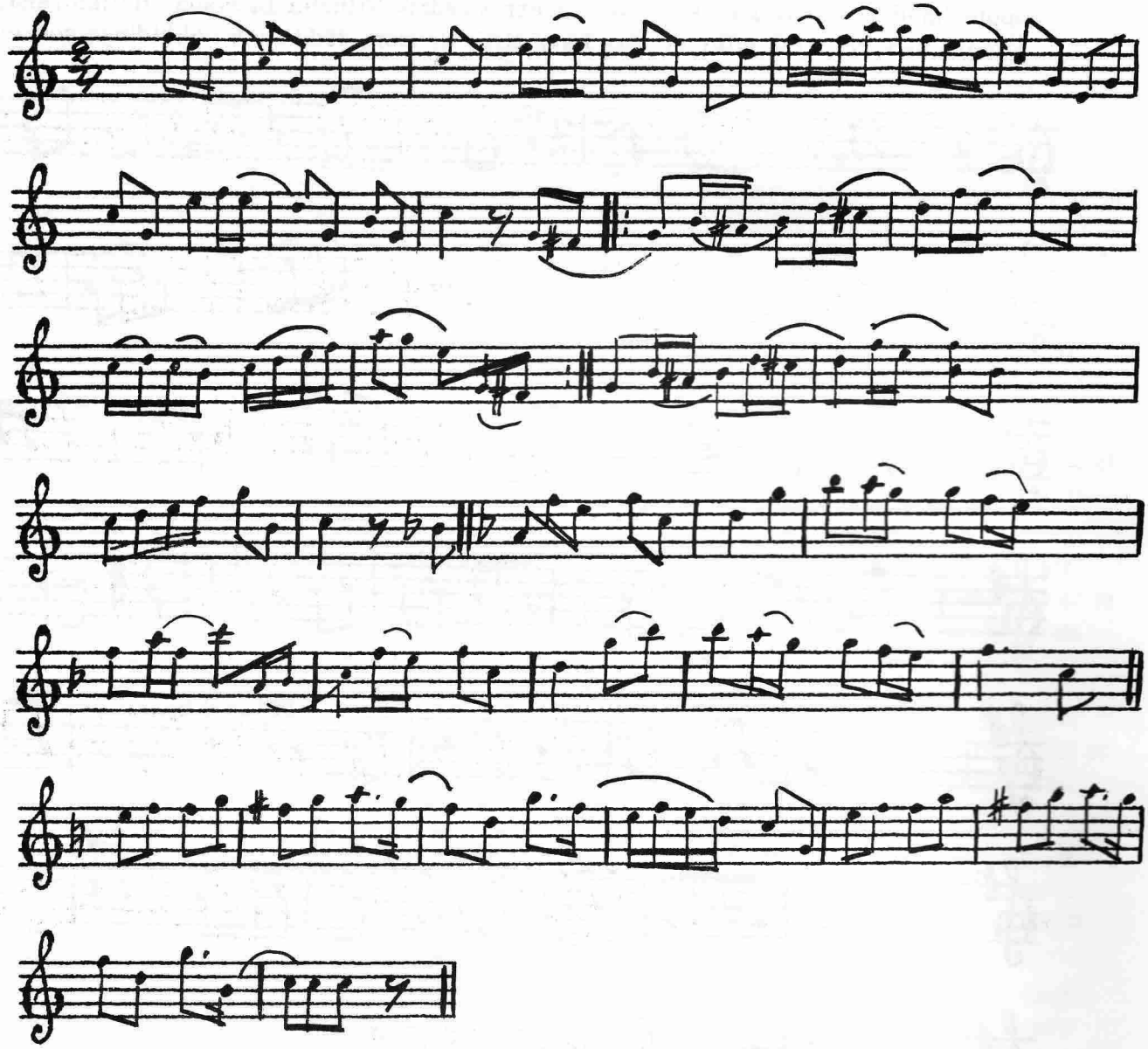

4 KVADRILJ

uppteckna av Hadar Larsson efter fadern Fredrik Vilhelm Larsson, Hälleforsnäs. Fadern hade melodin efter sin far Lars Erik Ersson, född 1816 i Sköldinge socken.

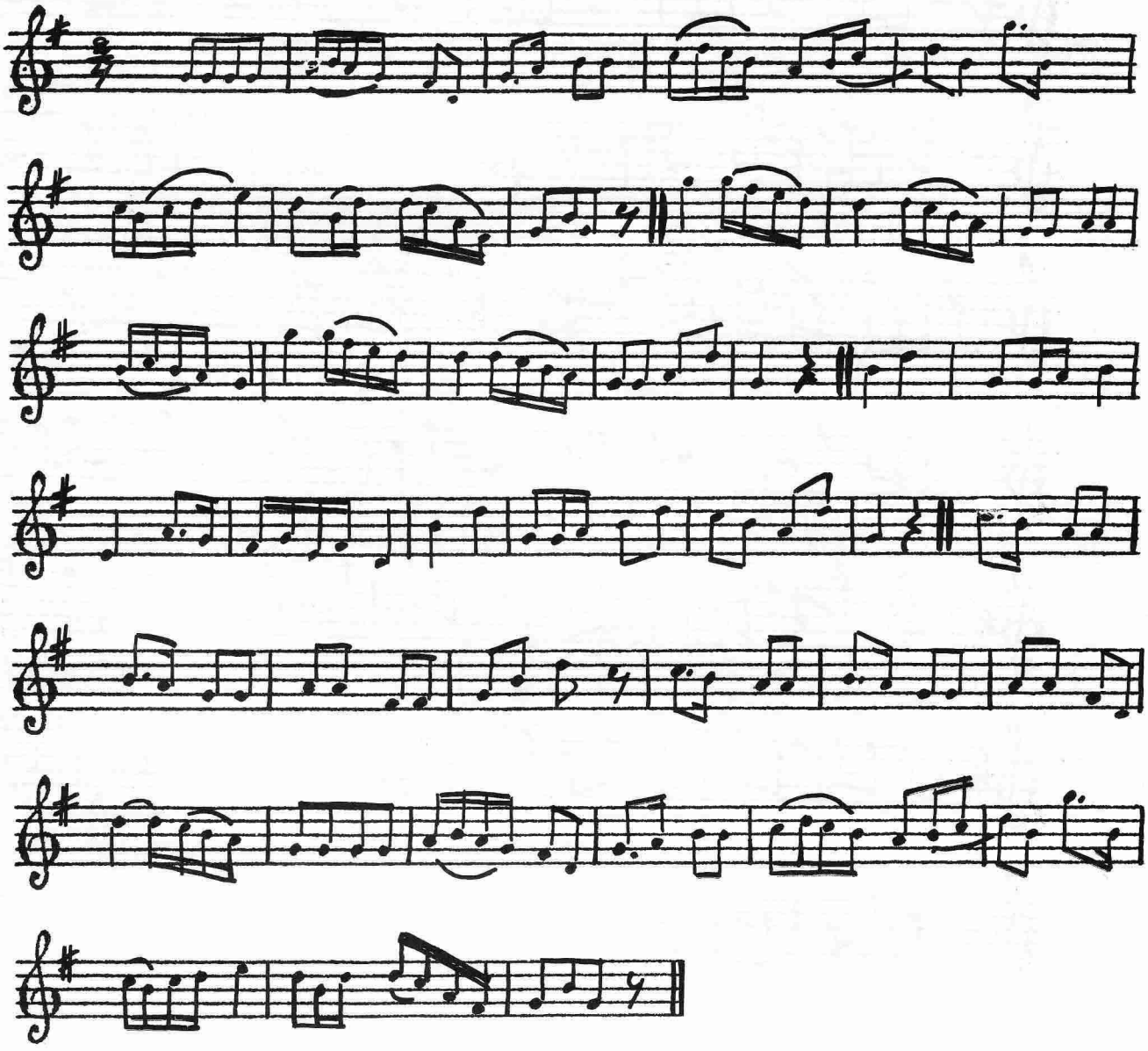

SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN FUNKTIONÄRER - ADRESSLISTA 1974

Adress: Sörmländska Ungdomsringen, c/o Lars-Göran Wallgren, Lundbladsvägen 31, 633 49 Eskilstuna
Postgiro: 38 73 16 - 3
Bankgiro: 183 - 62 95

Hedersledamöter				
Hedersordförande:	Fritz Andersson	Esbjergsgatan 6	632 32 Eskilstuna	(016) 42 29 62
Hedersordförande:	Ivar Schnell	Nyköpingshus	611 00 Nyköping	(0155) 17190
Styrelse				
Ordförande:	Bo Björkman	Rustmästarvägen 5	632 33 Eskilstuna	(016) 42 07 15
Vice ordförande:	Jan-Erik Goude	Smörsoppvägen 7	611 00 Nyköping	(0155) 16949
Sekreterare:	Lars-Göran Wallgren	Lundbladsvägen 31	633 49 Eskilstuna	(016) 13 09 88
Vice sekreterare:	Göran Landström	Finningevägen 58 C	152 00 Strängnäs	(0152) 14497
Kassör:	Göran Berglund	Björkhultsvägen 20 C	632 29 Eskilstuna	(016) 42 18 21
Ledamot:	Tord Jonsson	Jupitervägen 15	611 00 Nyköping	(0155) 81788
Ledamot:	Larz Lordin	Ättingevägen 14	611 00 Nyköping	(0155) 57242
Suppleant:	Ove Lögdberg	Backavägen 9 E	641 00 Katrineholm	(0150) 18771
Suppleant:	Rolf Frykmo	Regementsgatan 49	152 00 Strängnäs	(0152) 11271
Dans- och Leksektion				
	Göran Berglund	Björkhultsvägen 20 C	632 29 Eskilstuna	(016) 42 18 21
	Sonja Wern	Hammartorpsgatan 9	642 00 Flen	(0157) 11133
Barn- och Ungdomssektion				
	Anita Kolterud	Backavägen 2 E	641 00 Katrineholm	(0150) 15741
	Ulla Johansson	Södra Brogatan 11	632 27 Eskilstuna	(016) 14 67 33
	Maud Åhberg	Jägargränd 1 B	773 00 Fagersta	(0223) 17885
Musiksektion				
	Ingvar Andersson	Knoppäng	640 25 Julita	(016) 82047
	Birgitta Cammerudh	Skogsängsgatan 18 A	633 57 Eskilstuna	(016) 11 84 35
	Folke Andersson	Sandgatan 2 A	641 00 Katrineholm	(0150) 12843
Dräkt- och Slöjdsektion				
	Lilian Jacobsson	Ugglestigen 33	149 00 Nynäshamn	(0752) 13932
	Tord Jonsson	Jupitervägen 15	611 00 Nyköping	(0155) 81788
	Larz Lordin	Ättingevägen 14	611 00 Nyköping	(0155) 572 42
Studiesektion				
	Bengt Gustafsson	Vallsundsvägen 14	613 00 Oxelösund	(0155) 32460
	Ove Lögdberg	Backavägen 9 E	641 00 Katrineholm	(0150) 18771
	Göran Berglund	Björkhultsvägen 20 C	632 29 Eskilstuna	(016) 42 18 21
Övriga funktionärer				
Revisorer:	Egon Nebel	Yxtaholm	642 00 Flen	(0157) 13009
	Kjell Kolterud	Backavägen 2 E	641 00 Katrineholm	(0150) 15741
Suppleant:	Anders Sturfält	Halvergatan 15 B	641 00 Katrineholm	(0150) 53455
	Inga Eriksson	Mossvägen 34	150 20 Järna	(0755) 71319
Valberedning:				
Sammankallande:	Sune Åhberg	Jägargränd 1 B	773 00 Fagersta	(0223) 17885
	Ingert Goude	Smörsoppvägen 7	611 00 Nyköping	(0155) 16949
Suppleant:	Christer Carlson	Fristadsgatan 2 A	633 46 Eskilstuna	(016) 12 49 16
	Kent Ekroth	Fredsgatan 35 A	641 00 Katrineholm	(0150) 50780

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND FUNKTIONÄRER - ADRESSLISTA 1974

Adress: Bo Classon, Box 289, 151 24 Södertälje (medlemsärenden)
Resp ledamot (övriga ärenden)

Postgiro: Medlemsavgifter 12 24 74 - 0 Övrigt 28 91 06 - 7

Låtspelaren: (0755) 30580

Styrelse

Ordförande:	Arne Blomberg	Holmfastvägen 8	151 36 Södertälje	(0755) 64686
Sekreterare:	Henry Sjöberg	Rönningevägen 38	150 24 Rönninge	(0753) 51007
Kassör:	Allan Ljungdahl	Renlavsvägen 5	151 50 Södertälje	(0755) 12624
Biträdande kassör:	Bo Classon	Box 289	151 24 Södertälje	(0755) 13364
Vice ordförande:	Gustaf Wetter	Dalagatan 15	641 00 Katrineholm	(0150) 10810
Ledamot:	Thure Enberg	Vikingavägen 8	151 38 Södertälje	(0755) 10078
Suppleant:	Ingvar Andersson	Knoppäng	640 25 Julita	(016) 82047
Suppleant:	Christina Frohm	Mårdstigen 14, 3 tr	171 71 Solna	(08) 85 96 37
Suppleant:	Per Olof Jakobsson	Österljung	340 16 Ryssby	(0372) 40095
Arkivarie:	Gustaf Wetter	Dalagatan 15	641 00 Katrineholm	(0150) 10810
Biträdande arkivarie:	Thure Wedberg	Närkesgatan 5	641 00 Katrineholm	(0150) 11015

Redaktionskommittē

Sammankallande:	Arne Blomberg	Holmfastvägen 8	151 36 Södertälje	(0755) 64686
	Lennart Tysk	Köpmangatan 30 C	633 56 Eskilstuna	(016)14 27 94
	Henry Sjöberg	Rönningevägen 38	150 24 Rönninge	(0753) 51007
Suppleant:	Lillemor Wennerström	Torstenssonsg. 11,2 tr ög	114 56 Stockholm	(08) 62 25 50

Arbetsgruppen för utbildnings- och dansfrågor

Sammankallande:	Irēne Sjöberg	Rönningevägen 38	150 24 Rönninge	(0753) 51007
	Ingvar Andersson	Knoppäng	640 25 Julita	(016) 82047
	Gun Johnson	Orrstigen 2	151 35 Södertälje	(0755) 35858
	Lennart Rogstam	Hertig Karls väg 23 B	151 38 Södertälje	(0755) 33337

Arbetsgruppen för jubileumsåret 1975

Sammankallande:	Sune Åhberg	Jägargränd 1 B	773 00 Fagersta	(0223) 17885
	Gustaf Wetter	Dalagatan 15	641 00 Katrineholm	(0150) 10810
	Henry Sjöberg	Rönningevägen 38	150 24 Rönninge	(0753) 51007

Arbetsgruppen för arkiv- och inspelningsfrågor

Sammankallande:	Bert Persson	Solvägen 35	151 57 Södertälje	(0755) 69878
	Eva Liljedahl-Persson	Solvägen 35	151 57 Södertälje	(0755) 69878
	Carin Blomberg	Holmfastvägen 8	151 36 Södertälje	(0755) 64686
	Thure Enberg	Vikingavägen 8	151 38 Södertälje	(0755) 10078
	Thure Wedberg	Närkesgatan 5	641 00 Katrineholm	(0150) 11015
Suppleant:	Sören Olsson	Ringvägen 1 A	640 32 Malmköping	(0157) 20920

Övriga funktonärer

Revisorer:	Hugo Lindström	Sandelsgatan 29	115 33 Stockholm	(08) 61 72 42
	Fritiof Nyberg	Pershagsvägen 26	151 39 Södertälje	(0755) 27102
Suppleant:	Bo Björkman	Rustmästarvägen 5	632 33 Eskilstuna	(016) 42 07 15

Valberedning

Sammankallande:	Bertil Sjöberg	Rockelstad	640 34 Sparreholm	(0157) 32066
	Larz Lordin	Ättingevägen 14	611 00 Nyköping	(0155) 57242
	Kjell Söderlund	Fack	151 08 Södertälje	(0755) 27104

Detta är slutet

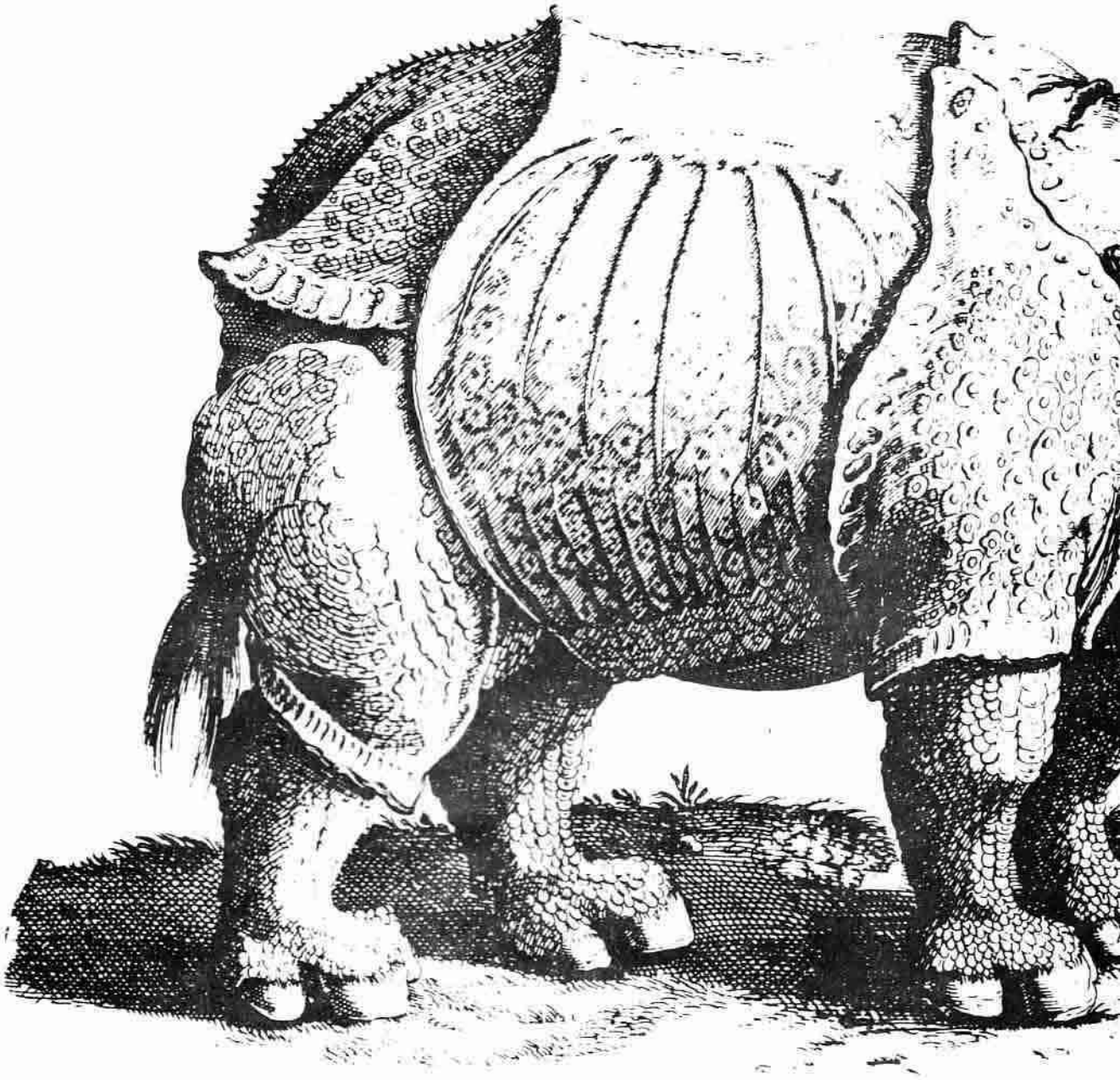

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND • SÖRMLÄNDSKA UNGDOMSRINGEN

avelie grafiska 1974
Stockholm